

Рівненські психологди і психіатри отримали сертифікати

Рівненські психологи та психіатри отримали сертифікати

Психологди і лікарі психотерапії з обводу рівненського zostali przeszkoleni w ramach projektu «Poprawa dostępu do usług społecznych w zakresie zdrowia psychicznego».

W ciągu dwóch lat specjaliści z Rówieńskiego Obwodowego Szpitala Wojskowego w Klewaniu, Ostrogińskiego Obwodowego Szpitala Psychiatrycznego oraz Uniwersytetu Narodowego «Akademia Ostrogska» brali udział w szkoleniach i stażach zawodowych zorganizowanych przez Klinikę Psychiatrii, Stresu Bojowego i Psychotraumatologii Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie. We wrześniu 2020 r., podczas pobytu w polskiej stolicy, wzięli m.in. udział w zintegrowanych działaniach medycznych i psychologicznych podczas symulacji ataku terrorystycznego. Praktyki i szkolenia mieli również w Rówieńskim Obwodowym Szpitalu Wojskowym w Klewaniu.

Projekt był odpowiedzią na potrzebę systemowego wsparcia osób poszkodowanych w wyniku konfliktu na wschodzie Ukrainy, w tym weteranów ATO, osób przesiedlonych i zamieszkujących strefę przyfrontową.

16 marca jego uczestnikom wręczono certyfikaty. Otrzymali je z rąk przewodniczącego Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej Witalija Kowala, Konsula Generalnego RP w Łucku Sławomira Misiaka oraz wiceprzewodniczącego Rówieńskiej Rady Obwodowej Serhija Swystaluka. Uroczystość odbyła się w Klewaniu, w Rówieńskim Obwodowym Szpitalu Wojskowym.

Jak podaje Konsulat Generalny RP w Łucku, siedmioro uczestników otrzymało certyfikaty trenerów wdrażania nowych metod leczenia zespołu stresu pourazowego w ukraińskich szpitalach. Zgodnie z założeniami projektu (pisaliśmy o nich w nr. 19 z 10.10.2019) przeszkolili oni dotychczas ok. 100 ukraińskich lekarzy i psychologów, pracujących w strefie działań zbrojnych na wschodzie Ukrainy.

Olha Halicka, psycholog Centrum Rehabilitacji przy Rówieńskim Obwodowym Szpitalu Wojskowym, cytowana przez Rówieńską Obwodową Administrację Państwową, powiedziała: «Wszyscy uczestnicy od wielu lat świadczą pomoc psychologiczną. Szkolenia pozwoliły nam na zdobycie nowych umiejętności, co jest bardzo cenne jeśli chodzi o trwającą dziś wojnę».

Projekt «Poprawa dostępu do usług społecznych w zakresie zdrowia psychicznego» został zrealizowany w ramach programu «Polska Pomoc» przez Ministerstwo Obrony Narodowej RP, a koordynowany był przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP.

MW

Fot. Rówieńska Obwodowa
Administracja Państwowa

Психологи та психіатри з Рівненської області пройшли навчання в рамках проекту «Покращення доступу до соціальних послуг у сфері психологічного здоров'я».

Упродовж двох років спеціалісти Рівненського обласного госпіталю ветеранів війни в Клевани, Ostrogińskiego oblasnoji psichiatrycznoji likarni ta Nacjonalnoho uniwertsytetu «Ostrozka akademiya» prohodili navczannja ta stazuwannja na bazi Kliniki psichiatriji, bojowych stresiw ta psichotraumatologii Wjjskownogo medychnoho instytutu w Warszawi. Perebuwajuci w pols'kij stolicy u weresni 2020 r., вони взяли участь у спільній медично-психологічній акції під час антитерористичних навчань. Практику та тренінги вони мали також у Рівненському обласному госпіталі ветеранів війни в Клевани.

Проект був відповіддю на потребу систематичної підтримки осіб, постраждалих унаслідок конфлікту на сході України, зокрема ветеранів АТО, внутрішньо переміщених осіб та мешканців прифронтової зони.

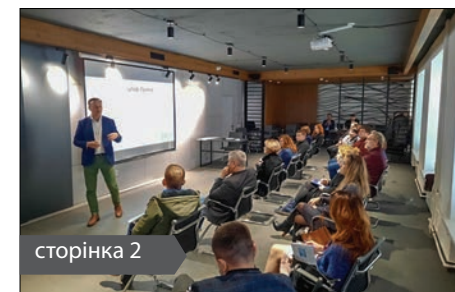
16 березня учасники проекту отримали сертифікати. Їх вручили голова Рівненської обласної державної адміністрації Віталій Коваль, Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк та перший заступник голови Рівненської обласної ради Сергій Свисталюк. Захід пройшов у Рівненському обласному госпіталі ветеранів війни в Клевани.

ВМ

Фото: Рівненська обласна
державна адміністрація

Польські тренери навчали депутатів місцевих рад

Polscy trenerzy szkolili ukraińskich radnych

сторінка 2

125 років від дня народження Якуба Гоффмана

125. rocznica urodzin Jakuba Hoffmana

сторінка 4

У Рівному звучали твори Добжинського та Зарембського
W Równem zabrzmiały utwory Dobrzyńskiego i Zarębskiego

сторінка 7

УПС у Рівному оновив інтер'єр

UPS w Równem odnowił swoją siedzibę

сторінка 8

Великдень у мистецтві

Wielkanoc w sztuce

сторінка 13

Сzkolenia dla ukraińskich radnych

Тренінги для депутатів громад

Діячче lubelskich organizacji pozarządowych przeszkolili 50 nowo wybranych radnych miejskich oraz urzędników samorządów i administracji lokalnych w obwodzie rówieńskim i wołyńskim.

Szkolenia są elementem 6-miesięcznego projektu «Obywatelski radny w ukraińskiej gromadzie» mającego na celu rozwój wiedzy radnych miejskich w obwodzie rówieńskim i wołyńskim, sfinansowanego w ramach Programu RITA «Przemiany w regionie».

Doświadczeniami i wiedzą z ukraińskimi samorządowcami podzielili się przedstawiciele lubelskich organizacji pozarządowych: Krzysztof Jakubowski (założyciel i prezes Fundacji Wolności), Krzysztof Łątka (prezes zarządu Fundacji Rozwoju Europy Środkowo-Wschodniej) oraz Krzysztof Kowalik (pracownik Fundacji Wolności).

12–13 marca w Łucku, a następnie 14–15 marca w Równem prowadzący przedstawili dobre polskie praktyki z zakresu aktywności radnych oraz korzyści z przejrzystości działania władz samorządowych. Zapoznali uczestników szkolenia także z możliwościami wpływu organizacji obywatelskich, radnych oraz mieszkańców miast na podejmowanie decyzji przez samorządy, instrumentami wpływu na rozwój gromad, miast i biznesu, tworzenia obrazu inwestycyjnego czy też pogłębiania dostępności samorządów terytorialnych.

Ukraińscy samorządowcy zaznajomili się także z systemem pracy radnych w Polsce, mechanizmami tworzenia systemu budżetowego, monitoringu budżetu, możliwościami wykorzystywania przez samorządy środków międzynarodowych na realizację projektów infrastrukturalnych oraz nieinwestycyjnych.

«Po pierwszym etapie szkoleń radni przyjrzą się najbardziej aktualnym problemom swoich gmin oraz zaproponują skuteczne rozwiązania. Najlepsi zostaną zaproszeni na staż do Lublina. Rezultatem projektu będzie to, że zdobędą nowe doświadczenia oraz będą podejmować lepsze decyzje» – powiedział Swiatosław Klichuk, koordynator szkoleń, radny miasta Równego. W wizycie studyjnej w województwie lubelskim weźmie udział około 10 radnych z 50 uczestników szkoleń.

Oleksandra Kowalenko, deputowana Rówieńskiej Rady Miejskiej, zaznaczyła: «Szkolenie pokazuje, w jaki sposób można skorzystać z polskiego

doświadczenia. My oczywiście również mamy czym się pochwalić. Jednak jest dużo dobrych rozwiązań wynikających z polskiej praktyki, którym warto się przyjrzeć».

Według Lubowi Romaniuk, kierownika Wydziału Kultury i Turystyki Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej, «takie spotkania są bardzo ważne dla lepszego pełnienia funkcji przez radnych obecnej kadencji, ponieważ mamy bardzo dużo młodych radnych, którzy są ambitni i pragną zmian».

Witalij LEŚNIAK
Ukraińsko-Polski Sojusz
im. Tomasa Padury w Równem
Zdjęcia udostępnione przez autora

Діячі люблінських громадських організацій провели тренінги для 50 новообраних депутатів місцевих рад та працівників органів місцевого самоврядування в Рівненській та Волинській областях.

путатів та позитивні сторони прозорої діяльності органів місцевого самоврядування. Вони ознайомили учасників проекту з можливостями впливу громадських організацій, депутатів міських рад та мешканців міст на прийняття рішень органами місцевого самоврядування, інструментами впливу на розвиток громад, міст і бізнесу, створення інвестиційного образу та покращення доступності органів місцевого самоврядування.

Депутати місцевих рад із Луцька та Рівного розширили свої знання про систему роботи польських колег, механізми створення бюджетної системи, моніторинг бюджету, використання органами місцевого самоврядування міжнародних можливостей реалізації інфраструктурних та неінвестиційних проектів.

«Після першого етапу навчання депутати мають вивчити найактуальніші проблеми громади й запропонувати шляхи їх вирішення. Потім ми оберемо найкращих учасників і запросимо їх до Любліна. У результаті наші депутати отримають більше знань і продукуватимуть кращі рішення», – сказав Святослав Кlichuk, координатор тренінгів, депутат Рівненської міської ради. У навчальному візиті до Люблінського воєводства візьмуть участь близько 10 депутатів місцевих рад із 50 учасників тренінгів.

Депутатка Рівненської міської ради Олександра Коваленко зазначила: «Це навчання показує, як можна перейняти та втілити в життя досвід наших колег із Польщі. Звичайно, є й те, чим і ми можемо похвалитися. Проте є дуже багато такого, що нам варто взяти до уваги».

«Такі зустрічі надзвичайно важливі для якісного наповнення нашої каденції, бо в нас дуже багато молодих депутатів, які мають амбіції і прагнуть певних змін», – поділилася Любов Романюк, керівниця відділу культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації.

Віталій ЛЕСНЯК,
Українсько-польський союз
імені Томаша Падури в Рівному

Фото надав автор

Кonsulat Generalny RP w Łucku zawieszа przyjmowanie interesantów w urzędzie

Генеральне консульство РП у Луцьку призупинило прийом заявників

W związku z sytuacją epidemiczną Konsulat Generalny RP w Łucku od poniedziałku 22 marca br. do odwołania zawieszа przyjmowanie interesantów w urzędzie.

Wyjątkiem będą sprawy pilne z zakresu pomocy konsularnej oraz spraw natury humanitarnej. W takich sytuacjach Konsulat prosi w miarę możliwości o uprzedni kontakt i uprzedzenie o zamiarze wizyty.

Posiadacze Kart Polaka oraz członkowie rodzin obywateli UE i RP mają możliwość złożenia wniosku wizowego w centrach wizowych bez

potrzeby uprzedniej rejestracji. Wydawanie paszportów z wizami oraz Kart Polaka będzie odbywać się w trybie dotychczasowym.

Z osobami już umówionymi na wizyty Konsulat będzie kontaktować się odrębnie w celu wyznaczenia nowych terminów.

Źródło: Konsulat Generalny RP w Łucku

У зв'язку з епідемічною ситуацією Генеральне консульство РП у Луцьку з понеділка, 22 березня, й до прийняття наступних рішень призупинило прийом заявників в установі.

Вияток становлять лише невідкладні справи, пов'язані з наданням консульської допомоги та гуманітарними питаннями. У таких ситуаціях дипустанова просить зв'язуватися з консулами та заздалегідь повідомляти про причину візиту.

Власники Карты поляка і члени родин громадян ЄС та Польщі зокрема можуть подавати

заяву на візу у візових центрах без попередньої реєстрації. Видача паспортів із візами та Карт поляка здійснюється в поточному режимі.

З особами, які вже домовилися про зустрічі в консульстві, працівники установи зв'яжуться окремо для перенесення візиту на іншу дату.

Джерело: Генеральне консульство РП у Луцьку

Wizyta Konsula w Dubnie

Podczas wizyty w Dubnie Konsul Generalny RP w Łucku Sławomir Misiak spotkał się z przewodniczącym Dubieńskiej Rejonowej Administracji Państwowej Wsewołodem Pekarskim, przewodniczącym Dubieńskiej Rady Rejonowej Wiktorem Kowalowem oraz merem miasta Wasylem Antoniukiem.

W rozmowach mających miejsce 18 marca br. wzięli także udział zastępca przewodniczącego Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej Serhij Gemberg oraz przewodniczący Agencji Rozwoju Regionalnego Obwodu Rówieńskiego Oleksandr Protsiuk.

Spotkania służyły omówieniu współpracy Dubna i Dubieńszczyzny z polskimi miastami partnerskimi oraz wspólnych projektów z Konsulatem Generalnym RP w Łucku, w tym stworzenia muzeum związanego z Dubnem Tadeusza Czackiego i organizacją jubileuszowej, 20. edycji konkursu recytatorskiego im. Antoniego Malczewskiego.

Konsul Generalny RP w Łucku odwiedził także punkt nauczania języka polskiego, działający przy Towarzystwie

Kultury Polskiej w Dubnie, i omówił stan nauczania języka polskiego z Mieczysławem Łazukiem, nauczycielem skierowanym do Dubna przez ORPEG. Złożył również wizytę w dubieńskim zamku – miejscu posiadającym potencjał do organizowania wspólnych polsko-ukraińskich wydarzeń kulturalnych.

Na koniec Konsul Sławomir Misiak udał się do Tarakanowa, gdzie razem z Aleksandrem Radicą z Harcerskiego Hufca «Wołyń», kapelanem «Płastu» o. Witalijem Porowczukiem i jego bratem, Serhijem Porowczukiem, zapalił znicze na zbiorowej mogile żołnierzy Wojska Polskiego, którzy zginęli w walkach z koniczą Siemiona Budionnego w 1920 r.

Zródło: Konsulat Generalny RP w Łucku

Візит консула до Дубна

Перебуваючи в Дубні, Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк провів робочі зустрічі з головою Дубенської районної державної адміністрації Всеволодом Пекарським, головою Дубенської районної ради Віктором Ковальовим та мером міста Василем Антоноюком.

У переговорах, що пройшли 18 березня, взяли участь також заступник голови Рівненської облдержадміністрації Сергій Гемберг та голова Агенції регіонального розвитку Рівненської області Олександр Процюк.

Зустрічі мали на меті обговорення співпраці Дубна і Дубенщини з польськими містами-партнерами та спільних проектів із Генеральним консульством РП у Луцьку, зокрема створення музею Тадеуша Чацького, пов'язаного з Дубном, та організації ювілейного ХХ Декламаторського конкурсу імені Антонія Мальчевського.

Генеральний консул РП у Луцьку відвідав також клас польської мови, що діє при Товаристві польської культури Дубенщини, та обговорив стан викладан-

ня польської мови з Мечиславом Лазуком, учителем, скерованим до Дубна Центром розвитку польської освіти за кордоном. Славомір Місяк побував теж у замку Дубна – місці, яке має потенціал для організації спільних польсько-українських культурних заходів.

На завершення візиту консул вирушив до Тараканова, де разом з Олександром Радіцею із харцерського загону «Волинь», капеланом «Пласту», отцем Віталієм Поровчуком та його братом Сергієм Поровчуком запалив свічки біля братської могили солдатів Війська Польського, які загинули в боях із кінною армією Семена Будонного в 1920 р.

Джерело: Генеральне консульство РП у Луцьку

Informacja wołyńska Волинська інформація

Obwód wołyński otrzyma 10 nowych karetok pogotowia ratunkowego wyposażonych zgodnie ze standardami UE. Środki na ich zakup pochodzą z budżetu państwa.

Волинь отримає 10 нових автомобілів швидкої допомоги, укомплектованих за стандартами ЄС. Кошти на закупівлю машин виділили з держбюджету.

Dzięki projektowi realizowanemu wspólnie z pow. Lippe (Niemcy) Łuck otrzyma 244 tys. euro na zaistalowanie na wysypisku śmieci w Bryszczu systemu oczyszczania wód odciekowych.

У рамках проекту, який Луцьк реалізує разом із німецьким краєм Ліппе, місто отримає 244 тис. євро на встановлення обладнання для очистки фільтрату на полігоні сміття у Брищі.

W obwodzie wołyńskim stworzono cztery prokuratury okręgowe – w Łucku, Włodzimierzu Wołyńskim, Kamieniu Koszyrskim i Kowlu.

На Волині створили чотири окружні прокуратури – в Луцьку, Володимирі-Волинському, Камінь-Каширському та Ковелі.

Według danych Urzędu Statystycznego Obwodu Wołyńskiego z 1 lutego 2021 r. liczba ludności w regionie wynosi 1,027 mln osób. Na 100 zgonów przypada 75 urodzeń.

Згідно з даними управління статистики Волинської області, на 1 лютого 2021 р. чисельність населення в регіоні становить 1,027 млн осіб. На 100 померлих – 75 новонароджених.

Dyżur bojowy w Łucku pełni obecnie Dywizjon Rakietowy Obrony Powietrznej należący do jednostki wojskowej A4623 Dowództwa Powietrznego «Zachód» Sił Powietrznych Ukrainy.

На бойове чергування в Луцьку заступив зенітно-ракетний дивізіон військової частини А4623 повітряного командування «Захід».

Jak wynika z rocznych deklaracji podatkowych o stanie majątkowym i dochodach w obwodzie wołyńskim mieszka 16 milionerów.

За даними річних податкових декларацій про майновий стан і доходи, у Волинській області нараховується 16 мільйонерів.

Rekolekcje w Dubnie Реколекції в Дубні

W kościele Świętego Jana Nepomucena w Dubnie odbyły się rekolekcje wielkopostne. Przeprowadził je ks. Krzysztof Orlicki, proboszcz parafii Najświętszego Serca Jezusa i Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Kiwercach.

Doskonalenie duchowe stało się już dobrą tradycją dla dubieńskich katolików. Tym razem odbyło się 12–14 marca i zostało poświęcone nauce o krzyżu Chrystusa.

Czy znamy dzień, miesiąc i rok, kiedy zostaliśmy ochrzczeni? Czy rozumiemy, czym dla człowieka jest chrzest? Czy dziękowaliśmy księdzu, mamie i tacie oraz rodzicom chrzestnym? Czym jest krzyż w naszym życiu? Czy znamy swój krzyż i czy nie odwracamy się od niego? Zadając parafianom te i dużo innych pytań ks. Krzysztof Orlicki jednocześnie pomagał znaleźć na nie odpowiedzi.

14 marca, w ostatnim dniu rekolekcji, podczas homilii ksiądz podkreślił, że post to czas doświadczania miłości Boga do człowieka.

Po mszy świętej ks. Grzegorz Owazany, proboszcz kościoła Świętego Jana Nepomucena, oraz parafianka Maria Bożko, prezes Towarzystwa Kultury Polskiej Dubieńszczyzny, podziękowali ks. Krzysztofowi Orlickiemu za to, że w ciągu trzech dni głosił w Dubnie Słowo Boże dla mieszkańców miasta oraz okolicznych wsi.

Jana KŁYMCZUK

У костелі Святого Йоана Непомука в Дубні відбулися великопісні реколекції під проводом настоятеля парафії Пресвятого Серця Ісуса та Санктуарію Божого Милосердя в Ківерцях, отця Кшиштофа Орліцького.

Духовні вправи вже стали доброю традицією для дубенських католиків. Цього разу вони пройшли 12–14 березня та були присвячені вченню про хрест Ісуса.

Чи знаємо ми день, місяць, рік нашого хрещення? Чи усвідомлюємо, чим для людини є хрещення? Чи дякували за хрещення священнику, батькам, хресним? Яким є хрест у нашому житті? Чи знаємо свій хрест, чи не відвертаємося від нього? Ставлячи прихожанам ці та багато інших запитань, отець Кшиштоф Орліцький водночас допомагав знаходити на них відповіді.

14 березня, в останній день реколекцій, священник наголосив під час проповіді, що піст – це час пізнання Божої любові до людини.

Після закінчення святої меси настоятель храму Святого Йоана Непомука, отець Гжегож Оважани та представниця парафіян Марія Божко, голова Товариства польської культури в Дубні, подякували отцю Кшиштофу Орліцькому за те, що протягом трьох днів він проголошував Слово Боже дубенцям та жителям навколишніх сіл.

Яна КЛИМЧУК

Jakub Hoffman – nauczyciel, badacz Wołynia, społecznik

Якуб Гоффман – учитель, дослідник Волині, громадський діяч

Jednym ze słynnych badaczy Wołynia był Jakub Hoffman – historyk, etnograf, pedagog, społecznik oraz polityk w okresie międzywojennym. Mija właśnie 125 lat od jego urodzin.

Серед дослідників Волині чільне місце посідає Якуб Гоффман – відомий історик, етнограф, педагог, громадський та політичний діяч у міжвоєнний період. Нещодавно минуло 125 років від дня його народження.

Jakub (Jakób) Hoffman urodził się 19 marca 1896 r. w Kołomyi w rodzinie Akiwy i Frumy Hoffmanów. Od młodych lat był związany z polskim ruchem niepodległościowym. Jako uczeń gimnazjum został członkiem Związku Strzeleckiego. W czasie I wojny światowej był żołnierzem Legionów Polskich, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości służył w Wojsku Polskim. Uczestniczył m.in. w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1921 r. przeszedł do rezerwy w stopniu porucznika, później awansował na kapitana rezerwy.

W 1923 r., po egzaminie na nauczyciela, Hoffman wraz z żoną przybył do Równego. Mieszkali tu do 10 lutego 1940 r. Pedagog otrzymał stanowisko w Kuratorium Wołyńskiego Okręgu Szkolnego, które mieściło się wówczas w budynku dawnego gimnazjum męskiego w Równem (obecnie znajduje się tu Rówieńskie Obwodowe Muzeum Krajoznawcze). Jego żona Jadwiga (ur. w 1898 r. w Krakowie) również była nauczycielką.

Jakub Hoffman pracował także jako nauczyciel w Szkole Powszechnej im. Juliusza Słowackiego w Równem, później był kierownikiem tej placówki. Jadwiga w 1927 r. uzyskała pozwolenie na to, żeby uczyć historii w Państwowym Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki.

Tak o Hoffmanach wspominał nauczyciel Gimnazjum Ukraińskiego w Równem Michał Huculak: «O tych ciekawych państwu chcę (...) powiedzieć. Hoffmanowa Jadwiga, nauczycielka historii w polskim gimnazjum uczyła w naszym gimnazjum historii Polski cały czas do wstąpienia bolszewików. Była lojalna i przychylna wobec Ukraińców, a więc bardzo takownie traktowała naszych uczniów (...). Uczestniczyliśmy we wspólnych konferencjach, a poza tym moja współpraca z jej mężem zbliżyła mnie z tymi uczciwymi ludźmi, wkrótce się zaprzyjaźniliśmy».

Pod koniec lat 20. – pierwszej połowie 30. Jakub Hoffman stał na czele Sekcji Wołyńskiej Zarządu Głównego Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, był prezesem Wołyńskiego Okręgu ZNP oraz wiceprezesem Zarządu Głównego ZNP.

Wołyński Okręg ZNP organizował dla nauczycieli ze wszystkich typów szkół kursy, wykłady oraz wycieczki, sprzyjał poznawaniu przez nich polskiej i ukraińskiej kultury ludowej.

Jakub Hoffman aktywnie pracował na rzecz nowych programów nauczania przedmiotów szkolnych. Zgłębiał także historię Wołynia, kolekcjonował pamiątki związane z walką Polski o odzyskanie niepodległości (pocztówki, odznaki, pieczętki, biuletyny informacyjne z lat 1917–1918), zbierał ludowe hafty ukraińskie oraz pisanki. Na jednej z wystaw, która miała miejsce w 1933 r. w Muzeum Wołyńskim w Łucku, została zaprezentowana część jego prywatnej kolekcji. Niektóre eksponaty wkrótce podarował tej placówce. Jego kolekcja odznaczeń wojskowych oraz znaczków z okresu I wojny światowej do dziś znajduje się w zbiorach Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego. Hoffman uczestniczył także w pracach archeologicznych na terenie Wołynia.

Pedagog był jednym z redaktorów gazety «Głos Nauczycielstwa Wołyńskiego» (redaktorem odpowiedzialnym był Włodzimierz Buczkowski).

Hoffman był pomysłodawcą ukazującego się od 1930 r. «Rocznika Wołyńskiego». Oto wspomnienie na temat tego tytułu Antoniego Hermaszewskiego, polskiego działacza młodzieżowego i niepodległościowego, redaktora pisma dwujęzycznego «Młoda Wieś – Молоде село»:

«W założeniu miał być zbiorem opracowań z historii, geografii i przyrody Wołynia jako materiał pomocniczy dla nauczycieli przy nauczaniu tych przedmiotów w oparciu doświadczalnym o najbliższe otoczenie».

Następnie Hermaszewski przytacza słowa samego Jakuba Hoffmana zamieszczone w parzyńskiej «Kulturze»: «Pięć obszernych tomów, wydawanych w odstępach rocznych objąć miało całość materiałów potrzebnych do wykonania programu szkolnego. T. I opisać miał geografię i przyrodę Wołynia; T. II – historię; T. III – kulturę i szkolnictwo; T. IV – zagadnienia gospodarcze; T. V – zagadnienia społeczne, narodowościowe i polityki wychowawczej».

Łącznie do 1939 r. ukazało się osiem tomów «Rocznika Wołyńskiego». Jakub Hoffman był ich redaktorem i wydawcą, a także autorem licznych artykułów z zakresu etnografii i historii Wołynia. Zauważyć w nich można talent naukowca, który był raczej samoukiem, gdyż nie posiadał nawet odpowiednich dyplomów.

Wspominając o funkcjach pełnionych przez Hoffmana na rzecz wielu instytucji i różnych jego inicjatywach, Antoni Hermaszewski pytał: «(...) jak ten śmiertelny człowiek dawał sobie radę z takim nawałem obowiązków?»

O jakie obowiązki, poza wspomnianymi wyżej, chodził? W latach 1932–1935 z ramienia Polskiej Akademii Umiejętności Hoffman był sekretarzem Wołyńskiego Regionalnego Komitetu Polskiego Słownika Biograficznego w Równem. W 1934 r. był jednym z pomysłodawców założenia Wołyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk z siedzibą w Łucku oraz oddziałami w Krzemieńcu i Równem, wchodził w skład rady naukowej tej organizacji, która została oficjalnie zarejestrowana 2 stycznia 1935 r.

Był także aktywnym działaczem społecznym, m.in. członkiem zarządu Wołyńskiego Związku Młodzieży Wiejskiej oraz prezesem Związku Polskich Legionistów w Równem. W latach 1935–1938 – posłem na Sejm RP, członkiem komisji oświatowej oraz wojskowej w polskim parlamencie.

Aktywna działalność zawodowa, społeczna i polityczna Jakuba Hoffmana na Wołyniu została przerwana po wkroczeniu sowiektów w 1939 r. Zniknęło wówczas bezpowrotnie jedno z dzieł jego życia – «Bibliografia Wołynia», która miała

Narodził się 19 marca 1896 r. w Kołomyi w rodzinie Akiwy i Frumy Hoffmanów. Iz юних років був пов'язаний із польським рухом за незалежність Польщі. Ще учнем гімназії вступив до Стрілецького союзу. Під час Першої світової війни служив у Польських легіонах, а у відновленій польській державі – у Війську Польському. Брав участь, зокрема, в польсько-більшовицькій війні. У 1921 р. його демобілізували у званні поручика, згодом він отримав звання капітана резерву.

У 1923 р., після здачі екзамену на вчителювання, Гоффман разом із дружиною прибув до Рівного, де вони жили до 10 лютого 1940 р. Тут педагог отримав посаду кураторії Волинського шкільного округу, який, до речі, містився в будівлі колишньої Рівненської чоловічої гімназії (нині це приміщення Рівненського обласного краєзнавчого музею). Його дружина Ядвіга (1898 р. н., Краків) теж була вчителькою.

Якуб Гоффман деякий час був учителем Рівненської повсехної школи імені Юліуша Словацького, згодом директором цього навчального закладу. Ядвіга також у 1927 р. отримала дозвіл на викладання історії в Державній гімназії імені Тадеуша Костюшка.

Ось як про Гоффманів згадував колишній учитель Рівненської української гімназії Михайло Гуцулак: «Про це цікаве подружжя хочу (...) сказати. Гоффманова Ядвіга, учителька історії у польській гімназії, вчила в нашій гімназії історію Польщі весь час до приходу більшовиків. Була дужею коректно відносились до наших учнів (...). Ми відбували спільні конференції, а крім того, моя співпраця з її чоловіком зблизила мене до тих чесних людей, а згодом ми стали і приятелями».

Наприкінці 20-х – у першій половині 30-х рр. Якуб Гоффман очолював Волинську секцію правління Спілки польських учителів повсехних шкіл і Волинський округ Спілки польських учителів (СПУ) та був заступником голови правління СПУ.

Волинський округ СПУ організував для учителів усіх типів шкіл курси, лекції та екскурсії. За його сприяння педагогів залучали до вивчення польської та української народної творчості.

Якуб Гоффман активно працював над створенням нових навчальних програм зі шкільних предметів. Окрім цього, вивчав історію Волині, колекціонував пам'ятки, пов'язані з боротьбою Польщі за незалежність (листівки, відзнаки, печатки, інформаційні бюлетені за 1917–1918 рр.), збирав зразки українських вишивок та писанок. На одній із виставок, що пройшла в 1933 р. у Волинському окружному музеї в Луцьку, була представлена частина його приватної колекції. Деякі пам'ятки він згодом подарував цьому закладу. Його колекція військових нагород, значків і знаків періоду Першої світової війни і досі зберігається у Волинському краєзнавчому музеї. А ще Якуб Гоффман брав участь в археологічних розкопках на території краю.

Педагог був одним із редакторів газети «Głos Nauczycielstwa Wołyńskiego» (відповідальним редактором був Владзімеж Бучковський).

З ініціативи Гоффмана в 1930 р. почав виходити «Rocznik Wołyński». Ось як про це видання згадував польський молодіжний та незалежницький діяч, редактор двомовного часопису «Młoda Wieś – Молоде село» Антоній Гермашевський: «Згідно із задумом це мало бути зібрання публікацій про історію, географію та природу Волині, які стали би допоміжним матеріалом для вчителів під час викладання цих предметів, щоб вони могли спиратися на досвід найближчого оточення».

Далі Гермашевський наводить слова самого Якуба Гоффмана, опубліковані в паризькій «Культурі»: «П'ять розбудованих томів, які мали виходити раз на рік, повинні були охопити всі матеріали, необхідні для виконання шкільної програми. Т. I повинен був описувати географію та природу Волині, Т. II – історію, Т. III – культуру і шкільництво, Т. IV – економіку, Т. V – суспільні питання, проблеми різних національностей та виховну політику».

Загалом до 1939 р. вийшли вісім томів цього збірника. Якуб Гоффман був редактором і видавцем щорічника, підготував до публікації багато власних статей з етнографії та історії Волині. В них розкрився талант дослідника – науковця, хоча й не дипломованого спеціаліста, а скоріше самоука.

Описуючи функції, які Гоффман виконував у багатьох інституціях та ініціативах, Антоній Гермашевський ставить логічне запитання: «(...) як ця смертна людина давала раду виконувати стільки обов'язків?»

Про які обов'язки, окрім згаданих вище, йдеться? У 1932–1935 рр. за дорученням Польської академії наук Гоффман став секретарем Волинського регіонального комітету Польського біографічного словника, що діяв у Рівному. У 1934 р. був одним з ініціаторів створення Волинського товариства приятелів науки з головним центром у Луцьку та відділеннями у Кременці й Рівному, входив до складу наукової ради цієї організації, офіційно зареєстрованої 2 січня 1935 р.

Якуб Гоффман був активним громадським діячем, зокрема, був членом правління Спілки сільської молоді Волині та очолював відділ Спілки польських легіонерів у Рівному. У 1935–1938 рр. – депутат Сейму Речі Посполитої, член освітньої та військової комісії у польському парламенті.

Активну професійну, громадську й політичну діяльність Гоффмана на Волині перервав прихід радянської влади в 1939 р. Саме тоді безслідно зникла одна з його фундаментальних праць – «Бібліографія Волині», яку дослідник

зostać wydana pod koniec 1939 r. Jak wspominał Hermaszewski, miała obejmować 24 tys. pozycji bibliograficznych uszeregowanych w pięciu tomach.

10 lutego 1940 r. Jakub Hoffman wraz z rodziną został deportowany do obwodu gorzowskiego w Rosji (obecnie obwód niżnonowogrodzki), gdzie pracował przy wyrębie lasu oraz na budowie kolei do Kotłasu. Jednocześnie opiekował się młodzieżą. W listach do bliskich opisywał tragiczne warunki, w których znajdowali się polscy zesłańcy. Prosił także o wysyłanie książek.

W lipcu 1941 r. Jakub Hoffman został aresztowany przez NKWD. Zarzucano mu szerzenie patriotyzmu, tworzenie polskiej biblioteki oraz prowadzenie tajnego nauczania. Z aresztu zwolniono go po interwencji Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych, premiera Rządu RP na Uchodźstwie gen. Władysława Sikorskiego oraz Ambasadora Rządu RP na Uchodźstwie w ZSRR Stanisława Kota.

Przez jakiś czas po opuszczeniu aresztu Hoffman przebywał w polskiej ambasadzie w Kujbyszewie, następnie został jej łącznikiem przy 6 Lwowskiej Dywizji Piechoty w Armii Andersa, która stacjonowała w Uzbekistanie. Później Hoffman został ewakuowany do Iranu.

W Iranie prowadził działalność pedagogiczną i społeczną, był kierownikiem Wydziału Kulturalno-Oświatowego Delegatury Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, członkiem Towarzystwa Studiów Irańskich, prowadził wykłady w Polsko-Irańskim Uniwersytecie Ludowym. Podczas pobytu w Teheranie, w 1944 r., zmarła jego żona Jadwiga. Ich syn zmarł wcześniej na zesłaniu.

Z Iranu Hoffman z transportem polskich sierot wyjechał do Afryki. Pracował w szkołach działających przy obozach uchodźców, uczestniczył w polskiej wyprawie na Kilimandżaro.

W 1950 r. przybył do Londynu. Żeby mieć z czego żyć, pracował fizycznie. Jednocześnie prowadził działalność polityczną, społeczną oraz naukową. Był członkiem Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie, Polskiego Towarzystwa Historycznego w Wielkiej Brytanii, członkiem zarządu oraz komitetu redakcyjnego pisma «Teki Historyczne», współpracował z Instytutem

Józefa Piłsudskiego, uczestniczył w działalności Koła Krzemieńczan. Zmarł w Londynie 27 grudnia 1964 r. Został po sobie liczne publikacje dotyczące historii Wołynia, Polski, życia na emigracji i in.

Podczas wojny zbiory Jakuba Hoffmana zostały rozproszone.

Część jego dokumentów znajduje się obecnie w Państwowym Archiwum w Obwodzie Rówieńskim (93 jednostki). Można z nich dowiedzieć się o jego działalności pedagogicznej. Jako naukowiec studiował dzieje Wołynia, w tym Równego, zgłębiał genealogię polskich rodów magnackich Wołynia i Podola, interesował się historią powstań polskich w XIX wieku, kolekcjonował i opisywał źródła etnograficzne.

Wśród archiwaliów zachował się «Statut Polskiego Towarzystwa Historycznego» oraz korespondencja z głównym zarządem we Lwowie dotycząca organizacji działalności oddziału tej organizacji w Równem, plany wykładów z historii Wołynia przygotowane przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk, materiały dotyczące «Rocznika Wołyńskiego», «Statut komisji muzealno-bibliotecznej Wołyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk» itd.

Dokumenty o działalności Jakuba Hoffmana zachowały się także w Państwowym Archiwum w Obwodzie Wołyńskim.

Walentyna DANILICZEWA,
Rówieńskie Obwodowe Muzeum Krajoznawcze
Zdjęcia udostępnione przez autorkę

Na zdjęciach: 1. Jakub Hoffman (pośrodku) z uczniami i nauczycielami Szkoły Powszechnej im. Królowej Jadwigi w Równem. Lata 30. 2. Jakub Hoffman. Początek lat 60.

planował wydanie napriкінці 1939 r. Як згадував Гермашевський, робота мала складатися з 24 тис. бібліографічних позицій, поділених на п'ять томів.

10 лютого 1940 р. Якуба Гоффмана з родиною депортували в Горьківську область

(нині Нижньогородська область), де він працював на лісоповалі та будівництві залізниці до Котласа. Одночасно займався з молоддю. У листах до близьких описував жахливі умови, в яких знаходилися польські засланці. Просив також надсилати книжки.

У липні 1941 р. Якуба Гоффмана арештував НКВС, який звинуватив його в поширенні патріотизму, створенні польської бібліотеки та організації підпільного навчання. З арешту його звільнили завдяки втручанню головнокомандувача Польських збройних сил, прем'єр-міністра Уряду РП в еміграції, генерала Владислава Сікорського та посла Уряду РП в еміграції в Радянському Союзі Станіслава Кота.

Деякий час після звільнення Гоффман перебував у польському посольстві в Куйбишеві, згодом став зв'язковим посольства з 6-ю лвівською піхотною дивізією Армії Андерса, яка дислокувалася в Узбекистані. Пізніше Гоффмана евакуювали до Ірану.

В Ірані Гоффман займався педагогічною та громадською діяльністю, був керівником культурно-освітнього відділу делегатури польського Міністерства праці та соціального захисту, членом Товариства іранських студій, читав лекції в Польсько-іранському народному університеті. Під час перебування в Тегерані в 1944 р. померла його дружина Ядвіга. Їхній син помер ще раніше, на zesłанні.

З Ірану Гоффман транспортом, що перевозив польських дітей-сиріт, переїхав до Африки. Там в емігрантських таборах працював у шкільництві, брав участь у польській експедиції на Кіліманджаро.

У 1950 р. прибув до Лондона. Щоб мати за що жити, тяжко фізично працював. Водночас займався політичною, громадською та науковою діяльністю. Був членом Польського наукового товариства на чужині, Польського історичного товариства у Великій Британії, членом правління й редакційного комітету видання «Teki Historyczne», співпрацював з Інститутом Юзефа Пілсудського, брав участь у діяльності Кола кременчан. Помер у Лондоні 27 грудня 1964 р. Залишив по собі численні публікації з історії Волині, Польщі, життя в еміграції та ін.

Воєнне лихоліття розפורшило колекції Якуба Гоффмана. Частина його документального фонду нині зберігається в Державному архіві Рівненської області (93 одиниці збереження). Ці документи та матеріали розкривають багатосторонню діяльність педагога. Як науковець він досліджував історію Волині, зокрема Рівного, вивчав генеалогію польських магнатських родів Волині та Поділля, цікавився польськими повстаннями XIX ст., займався збором та науковим опрацюванням етнографічних джерел.

Серед документів – «Статут Польського історичного товариства» та листування з головним управлінням у Львові щодо створення відділу цієї організації в Рівному, плани лекцій з історії Волині, підготовлені Товариством приятелів науки, матеріали про видання щорічника «Rocznik Wołyński», «Статут музейно-бібліотечної комісії Волинського товариства приятелів наук».

Документи про діяльність Якуба Гоффмана збереглися також у Державному архіві Волинської області.

Валентина ДАНИЛІЧЕВА,
Рівненський обласний краєзнавчий музей
Фото надала авторка

На фото: 1. Якуб Гоффман (у центрі) з учнями та вчительками Загальноосвітньої школи імені королеви Ядвіги в Рівному. 30-ті рр. 2. Якуб Гоффман. Початок 60-х рр.

Muzea będą współpracować Музеї співпрацюватимуть

Obwód wołyński oraz województwo podkarpackie będą wspólnie realizować projekt «Muzea pogranicza – przestrzeń do dialogu interkulturowego».

Jak podaje Wołyńska Rada Obwodowa, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej RP wspólnie z Wołyńską Radą Obwodową podpisały umowę o udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego z funduszy unijnych w wysokości 54,4 tys. euro.

Środki zostaną skierowane na realizację projektu «Muzea pogranicza – przestrzeń do dialogu interkulturowego» w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Białoruś–Ukraina 2014–2020. Będzie on wdrażany przez Wołyńską Radę Obwodową, organizację pozarządową «Wołyńskie Centrum Inicjatyw Regionalnych», Wołyńskie Muzeum Krajoznawcze oraz Muzeum Regionalne w Stalowej Woli.

Współpraca ma sprzyjać nawiązaniu kontaktów między placówkami muzealnymi w obwodzie wołyńskim oraz województwie podkarpackim w celu zwiększenia ich atrakcyjności oraz popularyzacji na ukraińsko-polskim pograniczu, wzmocnieniu potencjału regionalnych muzeów, promocji dziedzictwa kulturowego, m.in. zabytków położonych w regionach transgranicznych Ukrainy i Polski.

Wołyńskie Muzeum Krajoznawcze ma zamiar w ramach tego projektu dostosować budynek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ze środków unijnych zostanie wyremontowana także sala wystawowa oraz kupiony zestaw elementów służących do prezentacji eksponatów.

W ramach projektu są zaplanowane także transgraniczne wydarzenia artystyczne, publikacja katalogu najciekawszych eksponatów part-

nerskich muzeów, produkcja filmów promocyjnych, wizyta studyjna wołyńskich muzealników w Polsce oraz szkolenia doskonalące kompetencje pracowników muzeów w zakresie obsługi różnych grup zwiedzających.

Realizacja projektu rozpocznie się w maju-czerwcu 2021 r., kiedy jego uczestnicy otrzymają pierwszą transzę grantu unijnego.

MW
Fot. Anatol OLICh

Волинська область і Підкарпатське воєводство спільно реалізовуватимуть проект «Музеї прикордоння – простір для інтеркультурного діалогу».

Білорусь–Україна 2014–2020. Його спільно впроваджують облрада, ГО «Центр регіональних ініціатив Волині», Волинський краєзнавчий музей і Регіональний музей у Стальовій Волі.

Мета співпраці – налагодження контактів між музейними установами Волинської області та Підкарпатського воєводства задля підвищення їхньої привабливості та популяризації в межах українсько-польського прикордоння, зміцнення потенціалу регіональних музеїв, промоція культурної спадщини, пам'яток історії транскордонних регіонів України й Польщі.

Ключовим заходом проекту стане покращення доступності краєзнавчого музею в Луцьку для людей з інвалідністю. Також за європейські кошти буде здійснено ремонт виставкової зали установи та придбано спеціалізоване обладнання для демонстрації експонатів.

Окрім того, передбачено проведення транскордонних мистецьких подій, публікацію каталогу найкращих експонатів музеїв-партнерів, виготовлення промороликів, організацію навчальної поїздки волинських музейників до Польщі, проведення тренінгів для підвищення компетенцій музейних працівників у роботі з особливими категоріями відвідувачів.

Заходи розпочнуться у травні-червні 2021 р., коли надійде перший транш гранту від Європейського Союзу.

BM
Фото Анастасія ОЛИХ

Ocaleni od zapomnienia: Józef Kaik

Повернуті із забуття: Юзеф Каїк

Польscy наuczyciele w większości trafili do sowieckich więzień jako oficerowie Wojska Polskiego. Oskarżano ich o aktywną walkę z ruchem rewolucyjnym. Nie było też wyjątkiem postępowanie wszczęte wobec Józefa Kaika, nauczyciela z kolonii Prurwa.

Більшість польських учителів потрапили до радянських в'язниць як офіцери Війська Польського за звинуваченням в активній боротьбі з революційним рухом. Не став винятком і Юзеф Каїк, учитель із колонії Прурва.

Józef Kaik urodził się w 1907 r. we wsi Tomnice (obecnie powiat krotoszczyński w województwie wielkopolskim). Pochodził z chłopskiej rodziny Antoniego (s. Ignacego, ur. w 1870 r.) i Ludwiki (ur. w 1875 r.). Wiadomo, że na początku II wojny światowej mieszkali na terenach okupowanych przez Niemcy.

Józef ukończył gimnazjum. Nie posiadamy informacji o jego dalszej edukacji. Z zachowanych w archiwum akt sprawy karnej dowiadujemy się, że w 1928 r. powołano go do wojska i od razu skierowano do szkoły podchorążych w Krakowie. W kolejnym roku, po ukończeniu kursu, został wysłany na dwumiesięczny kurs w Wadowicach (obecnie województwo małopolskie). Następnie przeszedł do rezerwy. Później wrócił do kolonii Prurwa w gminie Włodzimierzec w powiecie sarnieńskim, gdzie przed służbą wojskową pracował jako nauczyciel. W 1932 r., po letnich ćwiczeniach, odbywających się najpierw w Kowlu, a następnie w Pińsku, awansował na podporucznika rezerwy.

Na początku wojny niemiecko-polskiej Józefa Kaika zmobilizowano do wojska. W wojnie uczestniczył do porażki Wojska Polskiego w kampanii wrześniowej.

Kaik znowu wrócił do Prurwy, zatrudnił się jako nauczyciel, tym razem w szkole radzieckiej. Wiadomo, że w niedługim czasie został wybrany przez mieszkańców wsi na przewodniczącego rady wiejskiej, jednak nie wiemy, jak długo zajmował to stanowisko. W chwili aresztowania Józef znowu pracował jako nauczyciel.

W Prurwie Kaik mieszkał razem z żoną Stefaniją (c. Franciszka, ur. w 1911 r.), która też była tam nauczycielką. Małżonkowie wychowywali dwie córki – Alinę (według innego dokumentu zachowanego w aktach śledztwa – Halinę, ur. w 1936 r.) i Krystynę (ur. w 1938 r.).

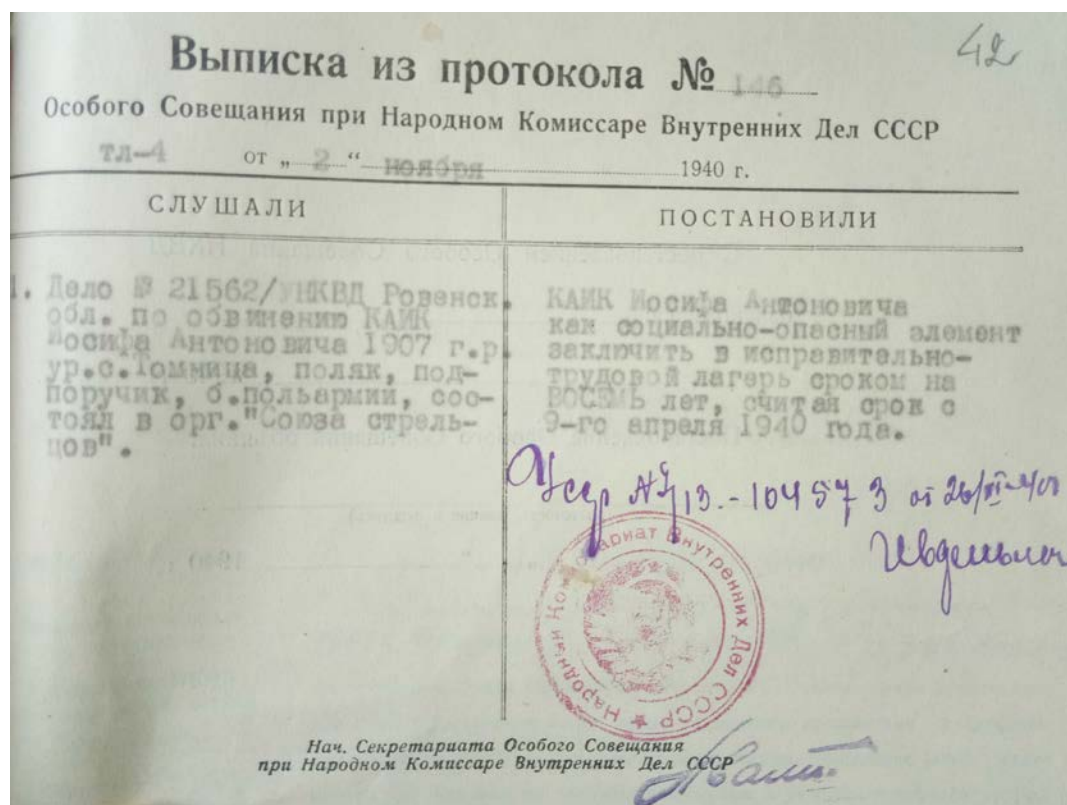
Józef Kaik został zatrzymany 9 kwietnia 1940 r., w czasie wiosennej fali aresztowań polskich nauczycieli. Podczas śledztwa, które zakończyło się 22 sierpnia 1940 r., i do ogłoszenia wyroku przebywał w więzieniu NKWD w Równem.

W aktach dochodzenia zachowała się «Ankieta kadry kierowniczej byłego Wojska Polskiego» wypełniona przez niego 5 listopada 1939 r. w Sarnach. Później, na mocy decyzji komisarsza Rejonowego Oddziału NKWD we Włodzimierzcu z dnia 20 maja 1940 r., wniosek dołączono do sprawy «jako szczególnie ważny» dowód winy. Radziecki system represyjny sam wytwarzał dokumenty, które następnie wykorzystywał.

Już 31 maja 1940 r., po kilku przesłuchaniach, wobec Józefa Kaika sporządzono akt oskarżenia, który obejmował zarzut przestępstwa z art. 54-13 KK USRR (aktywna walka z ruchem rewolucyjnym). Nauczyciel został uznany za winnego «bycia porucznikiem rezerwy byłego Wojska Polskiego».

5 sierpnia 1940 r. śledztwo zostało wznowione. Tym razem dotyczyło polityki polonizacji ludności ukraińskiej, którą jakoby prowadził Józef Kaik. Znaleźli się świadkowie, którzy zeznali, że nauczyciel namawiał ich do przejścia na wiarę katolicką w celu kupna ziemi. Wśród nich był Ostap Pankowec, któremu nauczyciel jakoby polecał przejść na katolicyzm, aby ten mógł uzyskać pożyczkę od państwa. Informację tę potwierdził Iwan Waśkowec, biedny chłop, który dzięki władzom radzieckim wyszedł z polskiego więzienia. On również zeznał, że obejmując stanowisko przewodniczącego rady wiejskiej Kaik na walmym zebraniu mieszkańców wsi zapowiedział, że niebawem każdy będzie umierać z głodu, gdyż cały kraj pod rządami bolszewików głoduje. Na konfrontacjach ze świadkami Józef zaprzeczał wszystkim podawanym przez nich faktom.

Aresztowanych nauczycieli zwykle oskarżano o przynależność do wrogich organizacji. Józefa podejrzewano o to, że stał na czele Związku Strzeleckiego w Prurwie. Więzień jednak zapewniał śledczego, że nie był ani kierowni-

kiem, ani członkiem tej organizacji. Angażowano go wyłącznie do prowadzenia działalności kulturalno-educacyjnej w środowisku strzelców. Uczył ich m.in. czytać i pisać, nauczał ich także pieśni.

Na mocy decyzji Kolegium Specjalnego NKWD z dnia 2 listopada 1940 r. Józef Kaik został skazany na osiem lat pozbawienia wolności w łagrach. Karę odbywał w obozie «Iwdellag».

Dalsze losy Józefa Kaika nie są nam znane.

Tetiana SAMSONIUK

P. S.: Materiały rubryki «Ocaleni od zapomnienia» zostały opracowane przez Tetianę Samsoniuk na podstawie akt radzieckich organów ścigania, przechowywanych w Państwowym Archiwum Obwodu Rówieńskiego, w zbiorach Zarządu KGB Ukrainiejskiej SRR w Obwodzie Rówieńskim (1919–1957) oraz w Archiwum Zarządu Służby Bezpieczeństwa Ukrainy. Będziemy wdzięczni, jeżeli odezwą się Czytelnicy, krewni lub bliscy bohaterów naszej rubryki, którzy posiadają o nich dodatkowe informacje.

Narodził się Józef Kaik 1907 r. w wsi Tomnice (nini Krotoszyński powiat Wielkopolskiego wоеводства). Jego батьки Антон Гнатович (1870 r. н.) та Людвига (1875 r. н.) були селянами. Відомо, що на початку Другої світової війни вони мешкали на окупованій Німеччиною території.

Юзеф закінчив гімназію. Про його подальше навчання відомості відсутні. З архівно-слідчої справи дізнаємося, що 1928 р. його призвали на строкову службу й відразу скерували на навчання у школі підхорунжих у Кракові. Наступного року, після закінчення навчання, військовика направили на двомісячне стажування у Вадовицях (нині Малопольське воеводство). Після його проходження Каїка демобілізували. Згодом він повернувся до колонії Прурва у Володимирецькій гміні Сарненського повіту, де вчителював ще до призову. Звання підпоручика резерву отримав 1932 р. після літніх навчань, які проходили спершу в Ковелі, а пізніше в Пінську.

На початку німецько-польської війни Юзефа Каїка призвали до війська. На війні він пробував до поразки Війська Польського у Вересневій кампанії.

Каїк знову повернувся до Прурви, влаштувався на роботу тепер уже в радянській школі.

Очевидно, згодом селяни обрали його головою сільської ради, однак, як довго він перебував на цій посаді, невідомо. На момент арешту він знову працював учителем.

Юзеф мешкав разом із дружиною Стефанією Францівною (1911 р. н.), яка теж вчителювала у Прурві. Подружжя виховувало двох доньок Аліну (в іншому документі – Галину, 1936 р. н.) та Христину (1938 р. н.).

Юзефа Каїка арештували 9 квітня 1940 р., під час весняної хвилі ув'язнення польських учителів. Під час слідства, яке завершилося 22 серпня 1940 р., та до оголошення вирoku він перебував у в'язниці НКВС у Рівному.

У слідчій справі збереглася «Анкета на керівний склад колишньої польської армії», заповнена ним 5 листопада 1939 р. у Сarnax. Пізніше постановою оперуповноваженого Володимирецького райвідділу НКВС від 20 травня 1940 р. цю анкету долучили до доказової бази, «как имеющую существенное значение». Радянська репресивна система сама продукувала документи, які згодом використовувала для репресій.

Уже 31 травня 1940 р., після кількох допитів, у справі Юзефа Каїка підготували обвинувальний висновок, за яким йому інкримінували злочини, передбачені ст. 54-13 КК УРСР (активна діяльність проти революційного руху). Вчителя вважали винним у тому, що він «був поручником резерву колишньої польської армії».

Однак 5 серпня 1940 р. слідчий процес поновився. Тепер слідство розгорталося довкола політики ополчення українського населення, яку буцімто проводив Юзеф Каїк. Знайшлися свідки, які запевняли, що вчитель радив їм прийняти католицьку віру для того, щоб придбати землю. Серед них – Остап Паньковець, якому вчитель нібито пропонував стати католиком, щоб отримати грошову позику від держави. Цю інформацію підтвердив Іван Васьковець, селянин-бідняк, якого радянська влада звільнила з польської в'язниці. Також він свідчив, що, ставши головою сільради, Каїк на загальних зборах селян заявив, що тепер усі помруть від голоду, бо всі більшовики голодують. На очних ставках зі свідками Юзеф заперечував усі наведені ними факти.

Арештованих учителів зазвичай звинувачували в приналежності до ворожих радянській владі організацій. Юзефа підозрювали в тому, що він очолював осередок Стрілецького союзу у Прурві. Проте ув'язнений запевняв слідчого, що не був ні керівником, ні членом цієї організації. Його лише залучали до ведення культурно-просвітницької роботи серед стрільців. Зокрема, він навчав їх читати й писати, розуочував із ними пісні.

Постановою Особливої наради при НКВС СРСР від 2.11.1940 р. Юзефа Каїка засуджено до восьми років виправно-трудових таборів. Термін покарання в'язень відбував у «Iwdellag».

На основі Указу Президії Верховної Ради Юзеф Каїка амністували як польського громадянина, про що свідчить посвідчення, видане йому 9 вересня 1941 р. Управлінням НКВС у Свердловській області. Згідно із цим документом, колишній в'язень поїхав до Джетигара Кустанайської області.

Заключенням прокуратури Рівненської області від 4 грудня 1989 р. Юзеф Каїк потрапляє під дію ст. 1 Указу Президії Верховної ради СРСР від 16 січня 1989 р. «Про додаткові заходи по відновленню справедливості щодо жертв репресій, які мали місце в період 30-40-х і початку 50-х рр.»

Подальша доля Юзефа Каїка нам не відома.

Тетяна САМСОНІУК

P. S.: Матеріали рубрики опрацьовані за справами, що зберігаються у фонді «Управління КДБ УРСР по Рівненській області (1919–1957 рр.)» ДАРО та Архіві управління СБУ. Будемо вдячні, якщо відгукнуться родичі героїв рубрики і Читачі, які володіють інформацією про них.

W Równem zabrzmiała muzyka polskich kompozytorów pochodzących z Wołunia

У Рівному слухали музику польських композиторів – вихідців із Волині

W Rówieńskiej Obwodowej Bibliotece Naukowej odbyły się prelekcja i koncert pt. «Spuścizna muzyczna kompozytorów epoki romantyzmu» z cyklu «Polscy kompozytorzy z Wołunia. XIX wiek». 21 marca zabrzmiały tu utwory Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego i Juliusza Zarębskiego.

Koncert miał przywrócić rówieńskim miłośnikom muzyki zapomniane nazwiska artystów, dać nowe życie ich spuściznie. Zdaniem organizatorów twórczość tych kompozytorów jest nieodłączną częścią zarówno polskiej, jak i ukraińskiej kultury.

Pomysłodawcą projektu «Polscy kompozytorzy z Wołunia. XIX wiek» jest Iryna Kazymirska, pianistka, koncertmistrz Rówieńskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego, członkini Towarzystwa Kultury Polskiej im. Władysława Reymonta w Równem. Scenariusz imprezy pt. «Spuścizna muzyczna kompozytorów epoki romantyzmu», pierwszego wydarzenia zorganizowanego w ramach projektu, opracowała Natalia Szoludko.

Utwory Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego i Juliusza Zarębskiego zabrzmiały w wykonaniu młodych artystek Olgi Maruginej (flet) oraz Daryny Rogozy (skrzypce). Prelekcję wygłosiła Switłana Gemberg, nauczycielka muzyki w Rówieńskiej Szkole nr 1 im. Wołodomyra Korolenki, również członkini Towarzystwa Kultury Polskiej im. Władysława Reymonta w Równem.

Ignacy Feliks Dobrzyński (1807–1867) – polski kompozytor, pianista, dyrygent i pedagog muzyczny. Urodził się w Romanowie (obecnie obwód żytomierski), spędził tu także lata dziecięce i młodzieńcze. Tworzył muzykę różnych gatunków. Wśród najśłynniejszych utworów Dobrzyńskiego znajduje się opera «Monbar czyli Flibustierowie». W jego utworach na fortepian widoczny jest wpływ Fryderyka Chopina. Obok Chopina oraz Stanisława Moniuszki jest uważany za jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów XIX wieku.

Juliusz Zarębski (1854–1885), polski pianista, kompozytor i pedagog, urodził się i od czasu do

czasu mieszkał w Żytomierzu. Nazywano go wybitnym przedstawicielem europejskiego romantyzmu muzycznego drugiej połowy XIX wieku, prekursorem impresjonizmu. Jego spuścizna muzyczna to przede wszystkim utwory na fortepian, napisał również kompozycje dla zespołu kameralnego oraz dwa romanse. Był twórcą «Kwintetu fortepianowego g-moll» uważanego za najwybitniejsze dzieło polskiej kameralistyki romantycznej.

Władysław BAGIŃSKI,
Towarzystwo Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie
im. Władysława Reymonta
Fot. Kostyantyn GNITECKI

У Рівненській обласній науковій бібліотеці відбулася лекція-концерт «Музична спадщина композиторів доби романтизму» із циклу «Польські композитори Великої Волині XIX ст.» 21 березня тут прозвучали твори Ігнація-Фелікса Добжинського та Юліуша Зарембського.

Твори Ігнація-Фелікса Добжинського та Юліуша Зарембського прозвучали у виконанні молодих музиканток Ольги Маругіної (флейта) та Дарини Рогози (скрипка). Лекцію присутнім провела Світлана Гемберг, учителька музичного мистецтва Рівненської загальноосвітньої школи № 1 імені Володимира Короленка, також членкиня Товариства польської культури імені Владислава Реймонта в Рівному.

Ігнацій-Фелікс Добжинський (1807–1867 рр.) – композитор, піаніст, диригент і музичний педагог. Народився і провів дитячі та юнацькі роки в Романові (нині Житомирська область). Писав музику майже у всіх жанрах. Серед найвідоміших творів Добжинського – опера «Монбар, або Флібустьєри». У його фортепіанних творах відчутний вплив Фридерика Шопена. Поруч із ним та Станіславом Монюшом належить до трійки найвидатніших польських композиторів XIX ст.

Юліуш Зарембський (1854–1885 рр.) – польський піаніст, композитор, музичний педагог, який народився і періодично жив у Житомирі. Його називали яскравим представником національної гілки європейського романтизму другої половини XIX ст., предтечею імпресіонізму. Його творча спадщина представлена в основному фортепіанними жанрами, але в творчому доробку також є низка творів для камерного ансамблю і два вокальні романси. Автор «Фортепіанного квінтету (ор. 34)», який вважається найвидатнішим твором польської романтичної камералістики.

Владислав БАГІНСЬКИЙ,
Товариство польської культури на Рівненщині
імені Владислава Реймонта
Фото: Костянтин ГНІТЕЦЬКИЙ

Trwa 25. Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena

Триває XXV Великодній фестиваль Людвіга ван Бетховена

Do 2 kwietnia trwa 25. edycja Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena – podaje Ambasada RP w Kijowie.

Koncerty, które odbywają się w ramach Festiwalu, są udostępniane szerokiej publiczności za pomocą streamingu internetowego.

Hasło przewodnie Festiwalu – «Beethoven i Penderecki. Sfera sacrum» – wyznacza program koncertów, na których usłyszeć można zarówno dzieła religijne, jak i będące wyrazem szeroko pojętej sfery duchowej człowieka. Podczas festiwalu występują czołowe polskie zespoły symfoniczne i chóralne, a także plejada uznanych wokalistów, m.in. Natalia Rubiś, Iwona Hossa, Karolina Sikora, Anna Lubańska, Aleksandra Kubas-Kruk, Krystian Krzeszowiak,

Mariusz Godlewski, Łukasz Konieczny, Tomasz Konieczny.

Współorganizatorami 25. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena są Filharmonia Narodowa oraz Program 2 Polskiego Radia.

Program Festiwalu jest dostępny tu: beethoven.org.pl

Nagrania z koncertów są udostępniane przez Stowarzyszenia im. Ludwiga van Beethovena na profilu facebookowym (<https://www.facebook.com/LvB.Association>) oraz na kanale YouTube (<https://cutt.ly/cxvoockd>)

Źródło: gov.pl/web/ukraina

До 2 квітня в Польщі триває XXV Великодній фестиваль Людвіга ван Бетховена. Про це повідомляє Посольство РП в Україні.

Концерти, які відбуваються в рамках фестивалю, можна переглянути в інтернеті.

Головне гасло цьогорічної імпрези – «Бетховен і Пендерецький. Сфера сакрального». Керуючись ним, організатори уклали програму концертів, під час яких можна почути і релігійні твори, і ті, які відображають духовну сферу людини в широкому значенні. У фестивалі беруть участь відомі польські симфонічні та хорові колективи, а також видатні польські вокалісти, зокрема Наталія Рубіс, Івона Хосса, Кароліна Сікора, Анна Любаньська, Александра Кубас-Крук, Кристіан Кшешовяк, Маріуш

Годлевський, Лукаш Конечний, Томаш Конечний.

Співorganizаторами XXV Великоднього фестивалю Людвіга ван Бетховена є Національна філармонія Польщі та Програма 2 «Польського радіо».

Програма заходів доступна тут: beethoven.org.pl

Записи концертів Товариство імені Людвіга ван Бетховена викладає на своїй Facebook-сторінці (facebook.com/LvB.Association) і на YouTube-каналі (<https://cutt.ly/cxvoockd>)

Джерело: gov.pl/web/ukraina

Przestrzeń, która zachęca do współpracy

Простір, який заохочує до співпраці

«Wchodząc do Centrum Polskiego mam wrażenie, że wchodzimy do Polski, a więc każdy fragment wyremontowany jest świadectwem nowoczesności, otwartości, jest przestrzenią, która zachęca do współpracy» – tak prezes Fundacji «Wolność i Demokracja» Lilia Luboniewicz powiedziała o odnowionej siedzibie Ukraińsko-Polskiego Sojuszu imienia Tomasa Padury w Równem.

W Ukraińsko-Polskim Sojuszu imienia Tomasa Padury w Równem niedawno zakończył się remont. Dzięki wysiłkom wielu profesjonalistów, członkowie organizacji, uczniowie i wszyscy, którzy będą tu przychodzić, otrzymali przestrzeń, gdzie chce się wracać, aby tworzyć coś nowego, wdrażać swoje plany twórcze oraz najbardziej szalone pomysły.

Koncepcja zmian została oparta na powiedzeniu «Co wymyśliłeś dzisiaj, czego przed tobą nikt nie wymyślał?» Po ukończeniu remontu zostało naniesione przez malarza na świeżo pomalowaną elewację. Hasło ma zachęcać każdego, kto przychodzi do organizacji, aby rozwijał swój potencjał twórczy.

Wchodząc do odnowionego lokalu UPS trafiasz do wygodnych, jasnych pracowni przystosowanych do nauki języka polskiego, czystej, wyposażonej kuchni, pozwalającej na obchody polskich świąt. Zauważyć tu można dobrze dobraną bibliotekę, a nawet archiwum. Na zewnątrz urządzone nieduże podwórko. Każdy zakątek jest teraz wygodny i funkcjonalny.

Zadanie urzędnika przestrzeni organizacji polonijnej, w której pod jednym dachem działają szkoła, centrum integracji osób polskiego pochodzenia oraz platforma do realizacji projektów międzynarodowych, nie było łatwe. W związku z tym UPS zaprosił Ludmyłę Bondaruk, projektantkę, autorkę książki «Architektura szkół na Wołyniu w okresie międzywojennym (1921–1939)». To właśnie ona zaaranżowała wnętrze lokalu.

Na pytanie, czym się kierowała pracując nad projektem i jak jej zdaniem ma wyglądać organizacja polonijna, architekt odpowiedziała, że urządzając wnętrza należy pamiętać, iż środowisko kształtuje osobowość. W interesującym środowisku chce się uczyć. Autorka projektu podkreśliła także, że pragnąc maksymalnie wykorzystać zalety budynku, wzbogaciła go we współczesne elementy, dzięki którym stał się bardziej komfortowy, otwarty i przyjazny w stosunku do odwiedzających.

Liderka organizacji Ewa Mańkowska powiedziała, że w ciągu prawie 10-letniej działalności UPS zgromadziło bogatą bibliotekę, która dzięki odnowieniu wnętrza i funkcjonalnym meblom stała się bardziej dostępna i otwarta dla uczniów i nauczycieli. Po remoncie pojawiła się możliwość prowadzenia zajęć na podwórku czy w kuchni. Będzie to sprzyjało organizowaniu bardziej ciekawych, aktywnych i kreatywnych lekcji, które mogą odbywać się w rodzinnej atmosferze. Dzięki lepszemu rozplanowaniu lokalu pojawiło się tu więcej przestrzeni, udało się także wyodrębnić

miejsce dla archiwum, gdzie przechowywane są materiały związane z historią UPS oraz rekwizyty do przedstawień teatralnych.

«Remont był możliwy dzięki środkom publicznym z Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Nasza Fundacja była w tym momencie partnerem, oferentem, podmiotem, który zabiegał w imieniu UPS o to, aby taka inicjatywa mogła mieć wsparcie» – powiedziała prezes Fundacji «Wolność i Demokracja» Lilia Luboniewicz.

Odniosła się także do zakresu wykonanych prac, porównując stan obecny z sytuacją sprzed remontu: «Jestem zachwycona rozplanowaniem przestrzeni, która została wyremontowana po to, aby służyć dzieciom, młodzieży, osobom polskiego pochodzenia w Równem. Naprawdę niesamowita praca i zaangażowanie członków organizacji. Efekt końcowy ma służyć społeczeństwu polskiemu czy też nieco szerzej – współpracy polsko-ukraińskiej na Ziemi Rówieńskiej».

«Naprawdę wchodząc do Centrum Polskiego, bo tak można też nazwać to miejsce, mam wrażenie, że wchodzimy do Polski, a więc każdy wyremontowany fragment: czy elewacja, czy podwórko, czy wnętrze – są świadectwem nowoczesności, otwartości, przestrzenią, która zachęca» – dodała Lilia Luboniewicz. Jej zdaniem taka współczesna przestrzeń zachęca do współpracy, do uczestniczenia w przedsięwzięciach o charakterze oświatowym, kulturalnym, które są prowadzone przez Ukraińsko-Polski Sojusz im. Tomasa Padury.

Zapytana o znaczenie takich projektów dla Polaków na Ukrainie Lilia Luboniewicz podkreśliła: «Powstawanie Centrum Kultury Polskiej, czy też dialogu polsko-ukraińskiego jest ważną inicjatywą w przestrzeni współpracy polsko-ukraińskiej. Warto zadbać o to, aby w dużych miastach takie miejsca powstawały. Gratuluję pomysłu, gratuluję zaangażowania i życzę wszelkiej pomyślności i sukcesów w dalszej pracy na rzecz rozwoju współpracy polsko-ukraińskiej oraz wspierania polskiej mniejszości na Rówieńszczyźnie».

Projekt Fundacji Wolność i Demokracja «Wyposażenie i prace remontowe w organizacji polonijnej Ukraińsko-Polski Sojusz im. Tomasa Padury w Równem» został zrealizowany w ramach zadania publicznego współfinansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą 2020 – Infrastruktura Polonijna».

Mariana JAKOBCZUK,
Ukraińsko-Polski Sojusz
imienia Tomasa Padury w Równem
Foto: Ludmyła BONDARCZUK

«Коли заходиш до польського центру, складається враження, що потрапляєш до Польщі. Кожна його відремontована частина свідчить про сучасність та відкритість. Це простір, який заохочує до співпраці», – так голова фонду «Свобода і демократія» Лілія Любоневич оцінила оновлений простір Українсько-польського союзу імені Томаша Падури в Рівному.

В Українсько-польському союзу імені Томаша Падури в Рівному (УПС) нещодавно закінчився ремонт. Завдяки старанню великої кількості професіоналів, члени організації, учні та всі, хто приходить у ці стіни, отримали місце, в яке хочеться повертатися, аби придумувати щось нове, втілювати свої творчі задуми та реалізовувати шалені ідеї.

Концепція змін базувалася на висловлюванні «Co wymyśliłeś dzisiaj, czego przed tobą nikt nie wymyślał?» («Що ти такого придумав сьогодні, чого до тебе ніхто не придумав?»). Саме його художник наніс на свіжофарбований головний фасад будинку після закінчення ремонтних робіт. Гасло має заохочувати кожного, хто приходить до організації, розвивати свій творчий потенціал.

Увійшовши до оновленої будівлі УПС, відвідувач потрапляє до зручних світлих кабінетів для проведення занять із польської мови та чистої обладнаної кухні для відзначення польських свят. Впадає в око добре організовані бібліотека та архів. Біля будинку облаштували подвір'я з невеличким амфітеатром. Кожна куточок став зручним та функціональним.

Завдання з облаштування простору поліонійної організації, що поєднує під одним дахом школу, центр інтеграції осіб польського походження і платформу для реалізації міжнародних проектів, не було простим. Для цього УПС запросив архітекторку-дизайнерку, авторку книги «Архітектура шкіл на Волині в міжвоєнний період (1921–1939)» Людмилу Бондарук. Саме вона спроектувала інтер'єр будівлі.

На запитання, чим керувалася, працюючи над проектом, і як, на її думку, повинна зараз виглядати поліонійна організація, архітекторка відповіла, що, створюючи інтер'єр, потрібно пам'ятати, що середовище формує особистість. У якісному й цікавому сучасному середовищі цікавіше навчатися. Також авторка проекту підкреслила, що, намагаючись максимально використати переваги приміщення, доповнила його якісними сучасними деталями, які роблять його комфортним, відкритим і дружним для відвідувачів.

Лідерка організації Ева Маньковська розповіла, що за майже 10 років існування організації тут зібрали багату бібліотеку, яка завдяки оновленню інтер'єру та замовленим функціональним меблям стала доступнішою для учнів і вчителів. Після завершення ремонту з'явилася можливість вести заняття на подвір'ї чи в кухні. Це дозволить зробити уроки цікавішими, активнішими та креативнішими, проводити їх у родинній атмосфері. Завдяки кращій

організації приміщення тут тепер більше простору, вдалося відвести місце на архів, де зберігаються матеріали, пов'язані з історією УПС, та реквізит для театральних виступів.

«Можливість здійснити ремонт з'явилася завдяки коштам, виділеним Міністерством закордонних справ РП. Наш фонд у реалізації цього проєкту виступив партнером, оферентом, суб'єктом, який від імені УПС висловлював прохання, щоб таку ініціативу підтримали», – сказала голова фонду «Свобода і демократія» Лілія Любоневич.

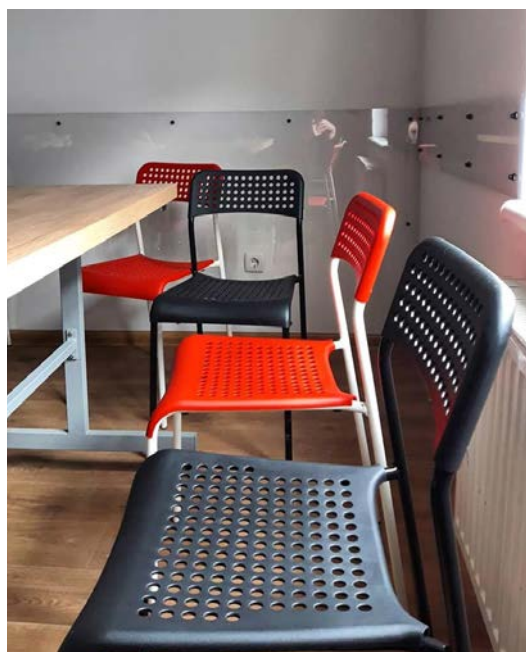
Вона оцінила об'єм виконаних робіт, порівнявши кінцевий результат із ситуацією до ремонту: «У мене викликає захоплення інтер'єр цього простору, відремontованого так, щоб він міг служити дітям, молоді, особам польського походження в Рівному. Члени організації виконали нереальну роботу, віддаючи частку себе. Отриманий результат має сприяти польській спільноті або й ширше – польсько-українській співпраці на Рівненщині».

«Насправді, коли заходиш до польського центру, а саме так можна назвати це місце, складається враження, що потрапляєш до Польщі. Кожна його відремontована частина, і фасад, і подвір'я, і інтер'єр, свідчить про сучасність та відкритість, яка заохочує», – зазначила Лілія Любоневич. Додала, що такий сучасний інтер'єр заохочує до співпраці, участі в освітніх і культурних заходах, які проводить УПС.

Відповідаючи на запитання про значення таких проєктів для поляків в Україні, Лілія Любоневич підкреслила: «Створення Центру польської культури або Центру польсько-українського діалогу – це важлива ініціатива, якщо йдеться про польсько-українську співпрацю. Варто подбати про те, щоб у великих містах такі осередки з'являлися. Хочу відзначити ідею та самовідданість, із якою її реалізували. Бажаю успіхів у подальшій роботі, яка сприяє розвитку польсько-української співпраці та підтримці польської меншини на Рівненщині».

Проєкт фундації «Свобода і демократія» «Оснащення і ремонтні роботи в поліонійній організації Українсько-польський союз імені Томаша Падури в Рівному» реалізований у рамках державного замовлення, яке співфінансує Міністерство закордонних справ РП у конкурсі «Співпраця з Полонією і поляками за кордоном 2020 – Полонійна інфраструктура».

Мар'яна ЯКОБЧУК,
Українсько-польський союз
імені Томаша Падури в Рівному
Фото: Людмила БОНДАРЧУК

«AstraZeneca» – так назвалабим córkę

«AstraZeneca» – так я назвала би дочку

Całe szczęście, że to nie ja musiałam wymyślić szczepionkę na COVID-19. Po pierwsze to spore wyzwanie moralne, a po drugie sztuka łączenia wielu dyscyplin naukowych niezbędna do odkryć, przychodziłaby mi z trudem.

Za to na moje zdrowie i bezpieczeństwo pracowało tysiące wykształconych ludzi w dziesiątkach najlepszych uniwersytetów i laboratoriów. Dzięki ich wysiłkowi, wiedzy i pewnie pasji mamy szczepionkę w rekordowym tempie! Nie będę więc tracić czasu na debatę na temat jej bezpieczeństwa. Skoro świat nauki solidarnie twierdzi, że mam się zaszczepić, to kimże ja jestem, żeby z nim dyskutować? Idę, biorę, co mi radzą, i na szczęście nie muszę nad tym myśleć. To ten moment, kiedy wygodniej, że pomyślano za Ciebie!

W Równem zaszczepiłam się szybciej niż mogłabym to zrobić w Polsce. Cieszę się, bo moi rodzice, do których jadę, są po siedemdziesiątce i nadal w Polsce czekają na swoją kolej, która nie nadchodzi! Dzięki Bogu na Ukrainie ktoś przytomny wpadł na pomysł, żeby niewykorzystane dawki preparatu, po które nie zgłosiły osoby mające pierwszeństwo, podawać chętnym. Możliwość wejścia na ich miejsce dostali między innymi aktywni społeczni. Zapisalam się jako działacz polskiej organizacji. Na drugi dzień po tym fakcie już byłam zaszczepiona.

«AstraZeneca» – ładna nazwa. Tak nazwałabym córkę, jakbym nie wiedziała że to nazwa szczepionki. Niestety, wielu Ukraińców, których znam, dywaguje nad jej pochodzeniem.

«Dzień dobry. Poproszę parówki» – mówi mężczyzna stojący przede mną w kolejce na mięsny. «Jakie?» – pyta sprzedawczyni. «A jakie są?» «Wyższy sort, pierwszy sort i dla dzieci». Zamyślił się.

Ja zawsze myślę pierwszy z wyższym, dlatego parówki kupuje mój mąż Ukrainiec. Nigdy też nie mogę zapamiętać, czy wolę robustę czy arabicę. Kiedy pyta mnie o to barista, odpowiadam z automatami: «Sumisz» (pol. mieszanka) i mam spokój.

«Zrobię pani peeling» – mówi moja kosmetykolog. «Dobry, hiszpański» – dodaje. Na drugi raz stwierdza: «Mamy dwie dobre maseczki – jedna koreańska, druga włoska». «A efekt jaki?» – dopytuje. «Taki sam» – odpowiada.

Takich wyborów muszę dokonywać często. Na Ukrainie przykładą się dużą wagę do kraju pochodzenia. Jak majonez to tylko «Hellmann's». Kiedy jednak próbuję «Czumaka» (ukraiński majonez – red.), jest taki sam, tylko tańszy. Podobnie jest z ubraniami i butami. Za najlepsze uchodzą włoskie.

«Proszę mi zważyć trochę cukierków «Romaszka» – prosi klientka. Ekspedientka odważyła kilogram. «A świeżutkie?» – dopytuje klientka, kiedy cukierki są już w worku. «A jakie mają być cukierki» – myślę sobie? Koniec końców to chyba sklep spożywczy, a nie zoologiczny.

No i tego się można było spodziewać ze szczepionką! Niestety na Ukrainie postanowiono kupić indyjską (na Ukrainie wykorzystywany jest wyprodukowany w Indiach preparat CoviShield opracowany przez Uniwersytet Oksfordzki i firmę AstraZeneca – red.). Mało kto jest z tego zadowolony. Nie wiadomo, skąd ona jest, i na pewno była najtańsza! A poza tym, kto ją w ogóle wynalazł i w sumie po co? Odchorujemy i będzie z głowy. Takie komentarze nieraz słyszę wśród znajomych.

Ja wzięłam indyjską. Bez marudzenia, bo przynajmniej w Polsce nie ma zwyczaju tak przebieierać w producentach. Chciałabym Wam napisać, że wspaniale się po niej czułam, ale byłaby nieprawda. Natomiast na 100 procent byłoby o wiele gorzej, gdybym leżała pod respiratorem.

I na koniec o Józefie Piłsudskim. Ostatnio na zajęciach uczniowie dopytywali się, na czym właściwie polegał fenomen Marszałka. Mamy w grupie bardzo mocnego historyka. Powiem krótko: odpowiedział, że to był facet z charakterem, który nie żuł giłw (ukr. «не жував шмарклі», czyli nie zwlekał, był zdecydowany). Uśmiełam się do łez.

Nie bądźmy bierni – czyli szczepimy się i nie zajmujemy giłw!

Ewa MAŃKOWSKA,
Ukraińsko-Polski Sojusz
imienia Tomasza Padury w Równem

Дуже добре, що це не я повинна була винайти вакцину проти COVID-19. По-перше, це неабиякий моральний виклик, а по-друге, мистецтво поєднувати багато наукових дисциплін, необхідне для відкриттів, мені давалося б дуже важко.

в черзі у м'ясному. «Які?» – питає продавчиня. «А які є?» «Вищий ґатунок, перший ґатунок і дитячі». Задумався.

Я завжди плутаю перший із вищим, тому сосиски купує мій чоловік, українець. Я також ніяк не можу запам'ятати, що я люблю – робусту чи арабіку. Коли бариста питає мене про це, я автоматично відповідаю: «Суміш». І маю спокій.

«Зроблю Вам пілінг», – каже моя косметологиня. «Хороший, іспанський», – додає. Іншого разу зазначає: «В нас є хороші маски: одна – корейська, друга – італійська». «А результат який?» – цікавлюся. «Однаковий», – відповідає.

Подібний вибір я мушу робити часто. В Україні великого значення надають країні-виробнику. Якщо майонез, то тільки «Hellmann's». Проте «Чумак» на смак такий самий, тільки дешевий. Так само з одягом і взуттям. Найкращими вважають італійські.

«Зважте мені трохи цукерок «Ромашка», – просить клієнтка. Продавчиня відважує кілограм. «А вони свіженькі?» – дopyтується жінка, коли цукерки вже в пакеті. «А які мають бути цукерки?» – думаю. Врешті-решт це ж продуктивний магазин, а не зоологічний.

Цього ж можна було очікувати і з вакциною! На жаль, в Україні вирішили купити індійську (в Україні використовують виготовлений в Індії препарат «CoviShield», розроблений Оксфордським університетом і компанією «AstraZeneca», – ред.). Мало хто цим задоволений. Це ще невідомо, де її взяли і чи вона точно була найдешевша! А крім цього, хто її винайшов і взагалі навіщо? Перехворіємо, та й по всьому. Такі коментарі я частенько чую серед знайомих.

Мені ввели індійську вакцину. Я не марудила хоча б тому, що в Польщі немає звички так перебирати виробниками. Мені хотілося б написати, що після вакцинування я почувалася чудово, але це неправда. Проте, якби мене підключили до апарату штучної вентиляції легень, я стовідсотково почувалася б набагато гірше.

На завершення згадаю про Юзефа Пілсудського. Нещодавно на занятті учні поцікавилися, в чому полягає феномен маршала. У нашій групі є дуже сильний історик. Скажу коротко: він відповів, що це був чувак із характером, який не жував шмарклі (тобто не зволівав, був рішучим). Я сміялася до сліз.

Не будьмо пасивними. Вакцинуймося і не жуймо шмарклі!

Ewa MAŃKOWSKA,
Ukraińsko-Polski Sojusz
imienia Tomasza Padury w Równem

АРТ-ТЕРАПІЯ В ПРАКТИЦІ ПОЛЬСЬКИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

30.03 - 17:00

Музикотерапія.

Створення та виконання пісень у терапії дітей та молоді з травматичним досвідом

Посольство Республіки Польща у Києві

Ukraino-Polski Sojusz

NPSTS

Мистецтво в дії

Посольство Республіки Польща в Україні та Польська асоціація арт-терапії запрошують до участі у проєкті «Мистецтво в дії. Арт-терапія в практиці польських спеціалістів».

30 травня о 17.00 відбудеться друга онлайн-зустріч у рамках проєкту. Посольство РП в Україні запрошує на лекцію доктора наук Людвіки Конечної-Новак «Музикотерапія. Створення та виконання пісень у терапії дітей та молоді з травматичним досвідом».

Зареєструватися для участі в заході можна тут: <https://cutt.ly/5xjF2of>

Проєкт «Мистецтво в дії. Арт-терапія в практиці польських спеціалістів» присвячений використанню художніх форм у терапевтичній діяльності. Зустрічі, які проведуть поль-

ські спеціалісти з багаторічним терапевтичним досвідом, будуть присвячені можливостям та результатам застосування музикотерапії, художньої творчості, хореотерапії та театротерапії. Фахівці представлять концепції роботи з дітьми та дорослими.

Зустрічі проходять польською мовою з перекладом українською. Наступні заходи відбудуться 6 і 20 квітня, 11 і 25 травня о 17.00–19.00 за українським часом.

Джерело: gov.pl/web/ukraine

Marianowi Kani przyznano wysokie odznaczenie państwowe

Мар'яну Кани вручили польську державну відзнаку

W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Adam Kwiatkowski odznaczył wybitnych przedstawicieli środowiska polskiego oraz duchowieństwa rzymskokatolickiego na Ukrainie.

Від імені Президента Республіки Польща Андрея Дуди державний секретар Канцелярії Президента РП Адам Квятковський відзначив видатних представників польської спільноти та римо-католицького духовенства в Україні.

Uroczystość miała miejsce w ostatnich dniach lutego we Lwowie. Minister Adam Kwiatkowski wręczał order i odznaczenia w towarzystwie Ambasadora RP na Ukrainie Bartosza Cichockiego oraz Konsula Generalnego RP we Lwowie Elizy Dzwonkiewicz.

Na liście odznaczonych znalazł się m.in. Marian Kania, prezes Towarzystwa Odrodzenia Kultury Polskiej im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu. Za wybitne zasługi w działalności na rzecz społeczności polskiej na Ukrainie, kultywowanie polskich tradycji narodowych i krzewienie polskiej kultury przyznano mu Krzyż Oficerski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. Odznaczenie nadano na podstawie Postanowienia Prezydenta RP z dnia 9 października 2020 r. o nadaniu orderów i odznaczeń.

MW

Z okazji przyznania wysokiego odznaczenia państwowego – Krzyża Oficerskiego Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej – chcielibyśmy przekazać panu Marianowi Kani, Prezesowi Towarzystwa Odrodzenia Kultury Polskiej im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu, wyrazy szczególnego uznania oraz gratulacje. Życzymy również siły i wytrwałości w dalszej pracy na rzecz Towarzystwa i środowiska polonijnego Krzemieńca oraz sukcesów i powodzenia w życiu osobistym.

Zarząd, członkowie i nauczyciele Towarzystwa Odrodzenia Kultury Polskiej im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu

BM

Uroczystość відбулася наприкінці лютого у Львові. Міністр Адам Квятковський вручав ордени й відзнаки у присутності Посла Республіки Польща в Україні Бартоша Ціхоцького та Генерального консула РП у Львові Елізи Дзвонкевич.

Серед нагороджених був, зокрема, Мар'ян Кани, голова Товариства відродження польської культури імені Юліуша Словацького в Кременці. За заслуги перед польською спільнотою в Україні, культивування польських національних традицій і популяризацію польської культури його відзначили Офіцерським хрестом ордена «За заслуги» перед Республікою Польща. Нагороду вручили на підставі Постанови Президента РП від 9 жовтня 2020 р. про надання орденів і відзнак.

Krzemieniec zaprasza

Towarzystwo Odrodzenia Kultury Polskiej im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu zaprasza uczniów polskich szkół przy stowarzyszeniach kultury polskiej w Łuckim Okręgu Konsularnym do udziału w konkursie recytatorskim «Anioł Ognisty Wołunia».

Do udziału w konkursie zaproszeni są uczestnicy w wieku 10–18 lat:

- I kategoria wiekowa: 10–13 lat;
- II kategoria wiekowa: 14–18 lat.

Warunkiem udziału w Konkursie jest zarejestrowanie własnej prezentacji poezji Juliusza Słowackiego – wielkiego romantyka urodzonego na Wołyniu, poprzez zapis obrazu i dźwięku kamerą cyfrową (w telefonie) zgodnie ze zgłoszonym repertuarem. Uczestnik może recytować jeden utwór poetycki lub jego fragment. Czas prezentacji nie może przekroczyć 3 minut.

Ocena prezentacji dokonywana będzie według następujących kryteriów: dobór repertuaru (wartości artystyczne utworów oraz ich dostosowanie do możliwości wykonawczych uczestnika, jego wieku, itd.); interpretacja utworów; dykcja, emisja, ekspresja; ogólny wyraz artystyczny.

Więcej szczegółów znajdują Państwo w Regulaminie Konkursu.

Kompletne zgłoszenie (zarejestrowaną prezentację oraz Kartę Zgłoszenia) należy przesłać w nieprzekraczalnym terminie do 23 kwietnia 2021 r. drogą elektroniczną na adresy koordynatorów Konkursu: bozenapaj77@wp.pl; teresa.szeffler@wp.pl.

Przesłuchania odbędą się w siedzibie organizatora tylko z udziałem jury i bez publiczności 25 kwietnia 2021 r. Werdykt zostanie przesłany drogą elektroniczną nauczycielowi/opiekunowi uczestnika Konkursu.

Laureaci otrzymają dyplomy i nagrody ufundowane przez organizatora oraz sponsorów. Nagrody zostaną przekazane laureatom w siedzibie organizatora po wcześniejszym ustaleniu terminu odbioru.

Konkurs recytatorski «Anioł Ognisty Wołunia» ma długą tradycję. Po kilkuletniej przerwie Towarzystwo Odrodzenia Kultury Polskiej im. Juliusza

Słowackiego w Krzemieńcu postanowiło ją odnowić. «W 2020 r. TOKP obchodziło 30-lecie swojej działalności. W ramach uświetnienia tego ważnego wydarzenia zdecydowaliśmy się zorganizować konkurs poetycki poświęcony naszemu patronowi, ale też znakomitemu poecie, który do dziś wzrusza pięknem słowa» – piszą organizatorzy.

Regulamin Konkursu oraz Kartę Zgłoszenia można pobrać na stronie internetowej «Monitora Wołyńskiego»: <https://monitor-press.com/pl/konkursy/9156-27708.html>

MW

Fot. Iryna KANAHEJWA

Кременець запрошує

Товариство відродження польської культури імені Юліуша Словацького в Кременці запрошує учнів суботніх шкіл, що діють при товариствах польської культури в Луцькому консульському окрузі, взяти участь у декламаторському конкурсі «Вогнистий ангел Волині».

претація творів; дикція, постановка голосу та виразність; загальне враження, яке справляє читець.

Умови конкурсу детально описані в Положенні про конкурс.

Повну заявку (відеопрезентацію та анкету учасника) потрібно надіслати до 23 квітня 2021 р. на одну з електронних адрес координаторів конкурсу: bozenapaj77@wp.pl; teresa.szeffler@wp.pl.

Журі перегляне відеозаписи 25 квітня 2021 р. у Товаристві відродження польської культури в Кременці без участі публіки. Інформація про переможців буде надіслана на електронну пошту вчителя або наставника конкурсанта.

Лауреати отримають дипломи й нагороди від організаторів та спонсорів. Їх вручать у Товаристві відродження польської культури в Кременці, попередньо узгодивши з учасниками час зустрічі.

Декламаторський конкурс «Вогнистий ангел Волині» має тривалу традицію. Після кількарічної перерви Товариство відродження польської культури імені Юліуша Словацького в Кременці вирішило його відновити. «У 2020 р. товариство відзначило 30-ліття своєї діяльності. У рамках вшанування цієї важливої події ми вирішили провести поетичний конкурс, присвячений нашому патрону та знаменитому поетові, який до цього дня зворушує красою слова», – додають організатори.

Положення про конкурс та бланк анкети учасника можна завантажити на сайті «Волинського монітора»: <https://monitor-press.com/ua/responsive/9157-27709.html>

BM

Фото: Ірина КАНАГЕВА

Ukazał się film o młodzieży porządkującej cmentarz w Krzemieńcu

Вийшов фільм про молодь, що впорядковує цвинтар у Кременці

Fundacja Dziedzictwa Kulturowego opublikowała na swoim profilu facebookowym dokument opowiadający o tym, jak grupa młodzieży z Warszawy odnajduje niewidzialne nici powiązań między przeszłością a czasem obecnym i przyszłym.

Фонд культурної спадщини опублікував на своїй Facebook-сторінці документальний фільм Марціна Налепи про те, як молодь із Варшави шукає і знаходить невидимі зв'язки між минулим, сьогоднішнім та майбутнім.

Od trzech lat przybywają do Krzemieńca absolwenci, sympatycy i uczniowie XXVII Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Czackiego w Warszawie. W ramach projektu «Dziedzictwo Tadeusza Czackiego w Krzemieńcu» porządkują teren zabytkowej części Cmentarza Bazylińskiego. Poznają także dziedzictwo, jakie zostawiło po sobie Liceum Krzemienieckie.

«Działając tutaj pokazujemy wielkie zainteresowanie naszym wspólnym dziedzictwem – polskim i ukraińskim. Dzięki naszym działaniom więcej osób dowiędzie się o takich miejscach, jak to» – mówi w filmie jeden z uczestników wyprawy.

«Chcemy, żeby to miejsce trwało w naszej pamięci, i żeby było stałym punktem, do którego możemy wracać i z którego możemy wyciągać lekcje pamięci o naszych przodkach, o historii. My wszyscy stąd jesteśmy» – dodaje jego kolega.

W filmie występuje również Jadwiga Guławska, wieloletnia działaczka polskiej wspólnoty w Krzemieńcu, która wcześniej pisała na łamach «Monitora Wołyńskiego» o tym, jak warszawska młodzież opiekuje się Cmentarzem Bazylińskim (nr 19 z 8.10.2020).

Równoległe z porządkowaniem terenu cmentarza trwa odnajdywanie, oczyszczanie i konserwacja pomników nagrobkowych, a szczególnie grobowców profesorów Liceum Wołyńskiego z XIX wieku. Przedsięwzięcie już od 2018 r. realizuje Fundacja Dziedzictwa Kulturowego dzięki wsparciu finansowemu Instytutu Polonika.

Odnovione nagrobki również są pokazane we wspomnianym filmie.

Dokument w reż. Marcina Nalepy można obejrzeć tu: <https://cutt.ly/cxzCgwx>

Natalia DENYSIUK

Fot. Screen z filmu

«Працюючи тут, ми цікавимося нашою спільною спадщиною – польською та українською. Завдяки нашій діяльності більше людей dowiadaються про такі місca, як це», – говорить у фільмі один із учасників групи, що прибирає цвинтар.

«Ми хочемо, щоб це місце збереглося в нашій пам'яті і щоб було постійною точкою, до якої ми зможемо повертатися і з якої будемо виносити уроки з минулого про наших предків. Усі ми звідси походимо», – додає його колега.

У фільмі з'являється також Ядвіга Гулavska, багаторічна діячка польської спільноти у Кременці, яка раніше писала на сторінках «Волинського монітора» про те, як варшавська молодь піклується про Монастирський цвинтар (№ 19 від 8.10.2020).

Паралельно з упорядкуванням кладовища тривають пошук, очищення і реставрація надгробних пам'ятників, передусім на могилах професорів Волинського ліцею XIX ст. Цей проект із 2018 р. завдяки фінансовій підтримці Інституту «Полоніка» реалізує Фонд культурної спадщини. Відновлені надгробки також представлені у згаданому відео.

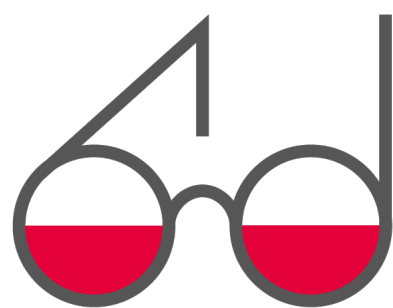
Документальний фільм Марціна Налепи можна переглянути тут: <https://cutt.ly/cxzCgwx>

Наталія ДЕНІСІУК

Фото: Скріншот із фільму

Nabór wniosków do programu «Polonista» otwarty

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej ogłosiła nabór do trzeciej edycji programu «Polonista. Program stypendialny dla studentów i naukowców».

POLONISTA

PROGRAM STYPENDIALNY
DLA STUDENTÓW I NAUKOWCÓW

Celem Programu jest upowszechnianie języka polskiego w świecie przez umożliwienie obcokrajowcom zainteresowanym językiem polskim i polską kulturą podjęcia studiów lub realizacji projektów badawczych w Polsce.

Program adresowany jest do studentów studiów polonistycznych, polonoznawczych lub programów polskich realizowanych m.in. w ramach studiów slawistycznych (w zakresie języka polskiego, kultury polskiej i wiedzy o Polsce) oraz

do naukowców z zagranicznych uczelni i instytucji naukowych.

Studenci stypendyści Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej podczas częściowych (semestralnych lub dwusemestralnych) lub pełnych studiów w Polsce mogą rozwijać swoje zainteresowania polonistyczne przez doskonalenie znajomości języka polskiego, uczestniczenie w wykładach i zajęciach zgodnie z programem wybranych studiów, prowadzenie badań, realizację projektów naukowych, zbieranie materiałów do pracy naukowej lub dyplomowej, korzystanie z zasobów bibliotek uniwersyteckich i archiwów.

Zainteresowani studenci wybierają uczelnię, na której planują podjąć studia. Wybrany kierunek powinien być zgodny z programem studiów realizowanych na uczelni macierzystej oraz z założeniami Programu. Wnioskodawca musi uzyskać zgodę wybranej uczelni na podjęcie studiów i akceptację przedstawionego programu studiów, a w przypadku kandydatów na pełne studia – przejść pomyślnie procedurę rekrutacyjną na wybranej uczelni. Studia odbywają się w języku polskim.

Nowością w tegorocznym naborze (2021) jest możliwość ubiegania się o stypendium dla doktorantów i studentów, którzy zamierzają podjąć studia III stopnia w Polsce.

Uprawnieni do udziału w Programie są również laureaci i finaliści Olimpiady Literatury i Języka Polskiego organizowanej poza Polską, któ-

rzy mogą wnioskować o stypendium Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej na okres studiów polonistycznych I lub II stopnia na wybranej uczelni publicznej w Polsce.

W ramach Programu naukowcy z zagranicznych ośrodków akademickich i naukowych mogą realizować trwające od 3 do 12 miesięcy projekty badawcze w polskich uczelniach i instytucjach naukowych, których celem jest m.in. prowadzenie badań naukowych (w tym we współpracy z polskimi naukowcami), pozyskanie materiałów do badań lub publikacji naukowych, odbycie stażu podoktorskiego, prowadzenie zajęć dydaktycznych w ośrodku przyjmującym, intensywna nauka języka polskiego. Wnioskodawcy w toku rekrutacji muszą przedstawić zaproszenie z ośrodka goszczącego potwierdzające gotowość przyjęcia stypendysty Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Nabór wniosków będzie prowadzony w terminie do 30 kwietnia 2021 r., do godz. 15:00 czasu polskiego.

Wniosek należy złożyć wyłącznie w formie elektronicznej w Systemie teleinformatycznym Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej:

programs.nawa.gov.pl/login
Regulamin oraz szczegółowe informacje i dokumenty znajdują się na stronie nawa.gov.pl

Źródło: nawa.gov.pl

Тлумаченіе артыстычне то заўсёды дыялог культур

Художній переклад – заўжды діалог культур

Тлумаченіе артыстычне jako дыялог культур прадставіла професар Світлана Кравченка ў выкладзі «Анталогія польскай прозы кобіцей міжвоўня: чехы інтэрпретацыі».

Про художній переклад як діалог польскай та українскай культур ішлося на лекцыі професаркі Світланы Кравченка на тэму «Анталогія польскай жаночай прозы міжвоўня: асоблівості перекладу».

У спатканіі ўдзельнічалі студэнты Выдзіялу Стосунків Міжнародных oraz Выдзіялу Філологіі і Дзіеннікарства Воўльскага Універсітэту Народовага імяні Лэсі Украіны. Выклад одбыў сія ў рамках праекту «Тлумаченіе од кухні» прэвідуючага комісійскае спатканія ў Лабораторіумі Прэкладу Українска-Польскага.

У тракціе спатканія засталіа прэзентавана кніжка «Modernistki» – публікацыя выдана ў 2018 р. ў Выдаўніцтве Старога Лева ў Львове ў рамках польска-українскага дыялогу культурнага. У тэі анталогіі сабраіе крёткіе новеле, аповіданія і рэпартаже, напісанае праз аўторкі польскіе ў латах 20–30. XX віку. Тэксты рэпрэзентаўю рэзныя кіерункі і стылэ артыстычныя і публіцыстычныя ў літэратурэ модернізму.

Высокі позіум інтэлектуальны і фэховы кніжка заўдзіяча зеспалові тлумацў і рэдактарів працуючаму над гэі прыготаваніем. Усрэд аўторів томў са зарэвно знанае польскіе бадачкі літэратурі і публіцысткі, м.ін. Ола Хнатіук, Катарына Котыńska і ін., як і сьліны тлумацўе українска – Jewhen Koncwyycz, Olena Meduszczenko, Jaryna Sencyszyn і ін. У анталогіі прэзентавіо діеіла такіх пісарек польскіх, як Helena Boguszcwska, Maria Dąbrowska, Wanda Melcer, Zofia Nałkowska, Debora Fogel і ін., одзвіерцідлаюча рэзнароднось сьвіата артыстычнага кобіцей прозы польскай. У тэкстах вымёнionych аўторек чытэлнікові українскаму засталіа прэзентавіоіне скомплікованае лосы кобіет, выражаіне і выжатковэ сьліветкі, демонічныя пасье, пелне напіяч фэбулы апісуюча жыціове дрогі бохатерів.

У тракціе выкладу професар Світлана Кравченка подзіеліла сія ўласнымі дошвідчэніямі

з працы тлумацўа, прэаналізавала спэцыфікэ тлумацэніа ў языкі спокрэwnіоіне, а таке тлумацэніа поезіі, кторе са прэжавем містрзовскіего выекспонаванія слова і таланту тлумацўа. Згромадзены дьскутаवलі рэównіа о трудносьціах тлумацэніа літэрацкаго вынікаючых з одміенней лэксыкі ў рэзных языках.

MW

Здыячэне одостэпніоіне праз Інстытут Польскі WUN імяні Лэсі Украіны

Захід відвідалі студэнты факультетів міжнародных відносін і філологіі та журналістыкі Воўльскага національнаго універсітэту імяні Лэсі Украіны. Лекцыя прайшла ў рамках праекту «Перекладацка кухня», який передбачае щомісячні зустрічі ў лабораторіі українска-польскаго перекладу.

Слухачі малі можлівісь одзнаіомітася з надбанням на ніві польска-українскаго культурнаго діялогу – кнігою «Модерністкі», віданою ў 2018 р. ў Львове ў «Відавніцтві Старога Лева». До анталогіі ввійшли кроткі

новеле, оповіданія та рэпартаже, напісанае польскамы аўторкамы ў 20–30-ті рр. XX ст., які прэзентаўю ў сьвоіх творах рэзні напрыамкі та стыліві манері художня-публіцыстычнаго пісьма эпохі модернізму.

Высокі інтэлектуальны рівені і фэховы супрвід цэго віданія забеспечів колектыв укладачів та перекладачів, які над ным працўовалі. Сэрэд ных – відомі польскаы вчені і публіцысты, такі, як Оля Гнатюк, Катажина Котыńska та ін., та талановітні українскаы перекладачы, такі, як Євген Концэвіч, Олена Медушчэнка, Ярына Сенчышын та ін. Розмаіття художніх сьвітів польскай жаночай прозы прэзентавіоіне ў творах Гелены Богушевскай, Маріі Домбровскай, Ванды Мельцер, Зофіі Налковскай, Деборы Фогель та інших пісьменніц. Вони розкрывають перед українскамы чытачэ непрості жаночі долі, яскраві й выняткові асобістості, демонічныя пристрастї та гострі сюжеты жытєвих дрогі їхніх героів.

У сьвоіх лекцыі професарка Світлана Кравченка подзіеліла сія ўласным перекладацкамы досвідом, міркуваннямы щодо асоблівостей перекладу на споріднені мові та знаннямы з поетичнаго перекладу, який, безперечно, є выявим віртуознаго володіння словом, найвышчой майстерносьці й поетичнаго таланту перекладача. Таке присутні обговорили трудносьці художняго перекладу, пов'язані з відмінносьтамы лэксыкі рэзных мов.

BM

Фотэ надав Інстытут Польщі WNU імяні Лэсі Украіны

Нафтowane кніжки Олены Медведіевої

Кніжки-вышивки Олены Медведіевої

З okazji Światowego Dnia Poezji oraz urodzin ukraińskiej pisarki Liny Kostenko do Łucka zaproszono słynną hafciarkę, dziennikarkę i pisarkę Olenę Medwediewą.

Mistrzini z Równego zaprezentowała studentom i wykładowcom Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki unikatowe książki – wyhaftowane przez nią oraz jej syna. Są to szczególne, reprezentacyjne eksponaty, gdyż każdy z nich jest wykonany w jednym egzemplarzu.

19 marca miłośnicy poezji mogli obejrzeć haftowane na drutach, miniaturowe oraz w postaci zabawki czy tryptyku. Jej prace były ekspozowane albo trafiły do kolekcjonerów w wielu krajach Europy: Polsce, Niemczech, Włoszech, Szwecji, Szwajcarii, Izraelu itd.

Mistrzini wyhaftowała ok. 30 książek, do Łucka natomiast przywiozła trzy z nich. Największa – pięciokilogramowa o rozmiarach 60x42 centymetrów to poezje Liny Kostenko. Najmniejsza – 90-gramowa – «Pieśń Lasu» Łesi Ukrainki.

Tworzenie takich książek to proces pracochłonny i trudny, muszą przecież być czytelne, ze stronami nadającymi się do wertowania, a okładki powinny być przystosowane do długiego użytkowania. Jedną z najlepszych przyjaciółek Oleny Medwediewej stała się zwykła igła kupiona wiele lat temu. Wyszyła nią ponad pół miliona liter i przemierzyła dziesiątki tysięcy kilometrów.

Święto poezji, haftu i wiosny zorganizowała prof. Switłana Bohdan, która zaprosiła słynną mistrzynię do Łucka. Studenci obecni na prezentacji nie tylko podziwiali unikatowe książki, ale również recytowali wiersze Liny Kostenko. Wzięli także udział w konkursie filmików, dla których podstawą stały się utwory tej ukraińskiej poetki.

Wiktor JARUCZYK

До Всесвітнього дня поезії та з нагоди дня народження письменниці Ліни Костенко до Луцька запросили відому вишивальницю, журналістку та літераторку Олену Медведєву.

Із Рівного вона привезла для демонстрації студентам і викладачам факультету філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки унікальні книжки, вишиті авторкою та її сином. Усі вони зроблені в єдиному екземплярі.

19 березня шанувальники поезії могли побачити вишиті збірку Ліни Костенко «Я поцілую мальву у щоку», «Кобзар» Тараса Шевченка і «Лісову пісню» Лесі Українки.

Рівненська мисткиня за свої рукотворні роботи потрапила до «Книги рекордів України», оскільки створила перші книжки українською мовою, повністю вишиті нитками на полотні. Окрім книжок-вишиванок, Олена Медведєва робить бурштинові фоліанти, книжки-іграшки, в'язані книги, книжки-мініатюри, триптихи тощо. Її творіння вже побували в багатьох країнах Європи та часто опиняються в приватних колекціях в Україні та за її межами: в Польщі, Німеччині, Італії, Швеції, Швейцарії, Ізраїлі та інших державах.

Рукодільниця створила майже 30 вишитих книжок, а до Луцька привезла три. Найбільша – це збірка Ліни Костенко, розміром 60x42 см і вагою понад 5 кг. Найменша – «Лісова пісня» Лесі Українки, що важить менш як 90 г.

Створення таких видань – трудомісткий та непростий процес, адже вони мають бути читабельні, сторінки повинні перегортатися, а палітурки бути довговічними і практичними. Однією з найвірніших подруг для Олені Медведєвої стала звичайна голка, придбана багато років тому. Нею майстриня вишила понад пів мільйона літер і об'їздила з нею десятки тисяч кілометрів.

Свято поезії, вишивки та весни організувала професорка Світлана Богдан, яка запросила відому майстриню до Луцька. Окрім ознайомлення з унікальними виданнями, студенти-філологи читали вірші Ліни Костенко. Вони також взяли участь у конкурсі, який передбачав представлення відеоробіт на твори української поетеси.

Wiktor JARUCZYK

Wielkanoc na płótnach mistrzów

Wielkanoc, czas Zmartwychwstania Pańskiego, czas nadziei, zwycięstwa dobra nad złem, światła nad ciemnością, znajduje swoje odzwierciedlenie w sztuce, w tym także w malarstwie.

Cykl obrazów odnoszący się do Wielkanocy nosi nazwę Pasji, czyli Męki. Wydarzenia, które tworzą taki zbiór, zaczynają się od pojmania Jezusa, a kończą na ukrzyżowaniu. Niektórzy artyści poszerzali ten zakres o wjazd Chrystusa do Jerozolimy w Niedzielę Palmową, traktując to jako swoisty prolog wobec dramatycznych wydarzeń jakie nastąpiły później.

«W Palmową Niedzielę każdy kościół polski zakwita wiankami wierzby, modrzewiu i borówek, jak gdyby całe gaje weszły do świątyni oddać hołd Zbawicielowi. Wierzba usiana białymi kotkami – to polska palma wdzięczna oraz pokorna. Wychodząc po nabożeństwie z kościoła, należy połknąć parę poświęconych baziek. Miękkie, kosmate, z trudem przechodzą przez krtań, lecz zabieg wart jest trudu, chroni bowiem od chorób gardła na przeciąg roku» – w taki sposób o tradycji Niedzieli Palmowej pisała Zofia Kossak-Szczucka.

Rolę epilogu pełniło zdjęcie z krzyża, optakowanie i złożenie do grobu. Zmartwychwstanie w twórczości malarzy zajmowało zawsze osobne, wyjątkowe miejsce. Tematykę Męki Pańskiej znajdujemy na obrazach tak wspaniałych artystów, jak Rubens, El Greco czy Giotto.

Mistycyzm, poświęcenie, cierpienie, wreszcie dobra nowina i radość to bliskie tematy, którym swój talent poświęcili także i polscy mistrzowie pędzla, tacy jak Jan Matejko – «Zmartwychwstanie», Wojciech Gerson – «Spotkanie Marii Magdaleny ze zmartwychwstałym Jezusem», Kazimierz Sichulski – «Niedziela Palmowa», Włodzimierz Tetmajer – «Wielkanoc w Bronowicach», czy Teodor Axentowicz – «Święcone».

Wraz z rozwojem myśli teologicznej zmieniało się także malarskie przedstawienie Męki Pańskiej. Były czasy, w których podkreślano w niezwykły sposób ludzki wymiar cierpienia Chrystusa, uży-

wając dosadnych, naturalistycznych środków wyrazu artystycznego.

Artyści innych epok skrywali się za metaforą, symbolizmem i unikali dosłownego przekazu. Dopiero w VI wieku na obrazach zaczyna pojawiać się postać Jezusa, do tej pory śmierć na krzyżu wyobrażano symbolicznie poprzez sam krzyż.

Natomiast do połowy XI wieku Chrystus malowany był z otwartymi oczyma symbolizującymi Jego zwycięstwo nad śmiercią. Nieco później Zbawiciel pojawia się na płótnach mistrzów już z zamkniętymi powiekami. Zmianę tę interpretowano nie jako proces fizycznej śmierci, lecz dobrowolny akt boskiej woli.

Ogromne znaczenie dla symboliki przekazu ma kolor pojawiający się na obrazie. Zielony to życie, a czerwony to męka i śmierć. Umierającemu Jezusowi zawsze towarzyszą te same postacie: Maryja i Jan Ewangelista, czasem pojawia się setnik z włócznią i żołnierz podający gąbkę nasączoną octem.

Zmartwychwstanie oznacza szczęście, radość, a także niczym niezmacony spokój. Malarze oddając te stany emocjonalne stosują jasne barwy, postacie ustawione są względem siebie w harmonijny sposób. Nastroj mistycyzmu i boskiego wydarzenia podkreśla niezmierny blask bijący od głównej postaci obrazu.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Na zdjęciach: 1. «Niedziela Palmowa», 1891 r., Zdzisław Piotr Jasiński. Public domain. 2. «Wielkanoc w Bronowicach», 1904 r., Włodzimierz Tetmajer. Public domain. 3. «Święcone», 1899 r., Teodor Axentowicz. Public domain.

Cykl полотен, присвячений Великодню, носить назву Страстей, тобто мук. Події, які творять цей цикл, починаються схопленням Ісуса, а закінчуються розп'яттям Його на хресті. Деякі митці розширювали цей діапазон в'їздом Христа в Єрусалим у Пальмову неділю (таку назву в Польщі носить Вербна неділя, – прим. перекл.), трактуючи його як своєрідний пролог до драматичних подій, що відбулися пізніше.

«У Вербну неділю кожен польський костел розквітає в'язанками верболозу, модрини і чорниці – так, ніби цілі гаї увійшли до храму віддати честь Спасителеві. Вербове віття, всіяне білими котиками, – ось польська пальма, гожа і смиренна. Вийшовши після богослужіння з костелу, потрібно ковтнути пару освячених котиків. М'які, волохаті, вони важко проходять через горлянку, але справа вартує зусиль, адже це береже від хвороб горла увесь рік», – так про традиції Пальмової неділі писала Зофія Косса-Щуцька.

Роль епілогу виконували зняття з хреста, оплакування та покладання до гробу. Воскресіння у творчості художників завжди займало виняткове місце. Тематику Страстей Господніх ми побачимо на картинах таких чудових митців, як Рубенс, Ель Греко і Джотто.

Містицизм, самопожертва, страждання, на решті блага вість і радість – це близькі теми, яким присвятили свій талант такі польські майстри пензля, як Ян Матейко (картина «Воскресіння»), Войцех Герсон («Зустріч Марії Магдалини з воскреслим Ісусом»), Казимир Сіхульський («Пальмова неділя»), Влодзімеж Тетмаєр («Великдень у Броновицях») і Теодор Аксентович («Свяченина»).

Водночас із розвитком богословської думки змінювалося художнє представлення Страстей Господніх. Були часи, коли надзвичайно

підкреслювали людський вимір страждань Христа, використовуючи грубуваті, натуралістичні засоби мистецького вираження.

Митці інших епох ховалися за метафору, символізмом та уникали дослівного переказування. Лише у VI ст. на зображеннях починає з'являтися фігура Ісуса, раніше смерть на хресті представляли символічно за допомогою самого хреста.

Натомість до середини XI ст. Христа малували з відкритими очима, що символізувало його перемогу над смертю. Дещо пізніше Спаситель з'являється на полотнах майстрів уже із закритими повіками. Цю зміну інтерпретували не як процес фізичної смерті, а як добровільний акт божественної волі.

Величезне значення для символіки ікони мали кольори, які використовували митці. Зелений – це життя, а червоний – муки і смерть. Поряд із Христом, що помирає, завжди зображували одні й ті ж фігури: Марію і Йоана Євангеліста. Інколи представляли сотника зі списом і солдата, який подавав просочену octom губку.

Воскресіння означає щастя, радість, а також цілковитий, нічим не порушений спокій. Художники, відображаючи ці емоційні стани, використовують ясні барви, фігури, гармонійно розташовані одна до одної. Настрій містицизму й божественності події підкреслює неземне світло, яким променіє центральна фігура.

Габрієля ВОЗНЯК-КОВАЛІК,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

На фото: 1. «Пальмова неділя», 1891 р., Здзіслав Пётр Ясіньский. Public domain. 2. «Великдень у Броновицях», 1904 р., Влодзімеж Тетмаєр. Public domain. 3. «Свяченина», 1899 р., Теодор Аксентович. Public domain.

Великдень на полотнах митців

Великдень, час Воскресіння Господнього, період надії, перемоги добра над злом, світла над темрявою, знайшов своє відображення в мистецтві, зокрема в малярстві.

1

2

3

Cudze życie

Niedawno w kolorowej prasie całego świata, we wszystkich mniej ważnych, a co gorsza tych poważniejszych mediach oraz portalach internetowych również, ukazała się informacja, że oto Meghan Markle i jej książeż małżonek Harry udzielili wywiadu Oprah Winfrey.

Z zapowiedzi wynikało, że w chwili, gdy ta niezwykle wagi rozmowa ujrzy światło dzienne, cały Kosmos po prostu wstrzyma oddech, Ziemia wstrząśnie się w posadach, a wszystko, co nastąpi później, nie będzie już takie samo, jak było przedtem.

Ze wstydem przyznać muszę, że błędnego pojęcia nie mam na temat zawartości owej konwersacji i interesuje mnie ona tyle, co śnieg z zeszłego roku. Myślę też sobie, że dla całego ziemskiego globu znaczenie owych wypowiedzi jest mniej więcej takie, jak dla krokodyla amarantowe upierzenie, którego o własnych relacjach rodzinnych. Inkasują przy tym całkiem pokątną sumkę, jaką zwykli zjadacze chleba mogą tylko we śnie zobaczyć.

Zachodzę zatem w głowę, z jakiego to powodu tysiące, by nie rzec miliony, obywateli tej planety tak bardzo interesują się stanem umysłu, ciała tudzież ducha zupełnie im obcych ludzi opowiadających ze łzami w oczach i być może drżącym głosem o własnych relacjach rodzinnych. Inkasują przy tym całkiem pokątną sumkę, jaką zwykli zjadacze chleba mogą tylko we śnie zobaczyć.

Konia z rzędem temu, kto zechce mnie w tej materii oświecić, tak by umysł mój pojął istotę rzeczy. Podobnego zadziwienia doznaję, gdy otwierając jakąś zakładkę w internecie widzę najpierw kilka zdjęć dowolnie wybranej celebrytki albo i celebryty, a pod nim dziesiątki komentarzy typu: «Zosiu, jak znakomicie dobrałaś tę torebkę do kokardki we włosach! Widać, że już nie przejmujesz się rozstaniem z Xawerym!» lub: «Cudownie, twój synek to prawdziwy aniołek», ostatecznie: «Franek, w nowej fryzurze zapierasz dech w piersiach!».

Po prostu jedna wielka grupa przyjaciół znająca się od wieków, taka, co z Zosią i Frankiem na ty jest od zawsze, a na ich komentarze wymienione osoby czekają z niecierpliwością, niepewnością i drżeniem kolan.

Za chwilę wszyscy siądą na kanapie i przy małej czarnej albo lampce wina będą się sobie zwierzać jak pensjonarki. I nadal nurtuje mnie pytanie, co według takiego komentującego fana ma uczynić pierwszy lepszy celebryta, gdy przeczyta (jeśli oczywiście to zrobi – w miarę sprawny umysł każe w to powątpiewać) pochwałę lub krytykę swojej kiecki, dziecka, butów tudzież fryzury. Odpisać, czy jak?

Kolorowa prasa, a więc taka, w której znajdziemy nieco mniej poważne artykuły na raczej trywialne tematy.

Coś **ujrzało światło dzienne**, czyli zostało podane do publicznej wiadomości, ujawnione.

Wstrzymamy oddech wówczas, gdy coś lub ktoś robi na nas ogromne wrażenie.

Nie mieć błędnego pojęcia, czyli nic nie wiedzieć na dany temat, być kompletnym ignorantem.

Interesuje nas coś jak śnieg z zeszłego roku, a więc zupełnie nic a nic się tym nie zajmujemy.

Zachodzić w głowę, czyli zastanawiać się nad czymś bardzo mocno.

Ze łzami w oczach i drżącym głosem – z wielkim wzruszeniem, które trudno jest opanować.

Zwykli zjadacze chleba to przeciętni ludzie, którzy niczym się nie wyróżniają.

Dawać komuś konia z rzędem – nagradzać kogoś, kto wykona jakieś bardzo trudne zadanie, praktycznie niemożliwe do wykonania.

Oświecić kogoś – oznacza czasem oświecenie światłem np. latarki, ale w tym przypadku chodzi o wytłumaczenie jakiejś niejasności.

Zapiera dech w piersiach, czyli zachwyca.

Czekać na coś z drżeniem kolan, a więc z niepewnością i lękiem.

Znać się od wieków, czyli od zawsze, bardzo długo.

Gabriela WOŹNIAK-KOWALIK,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowlia
przez ORPEG

Недавно в кольоровій пресі світу, у всіх менш важливих і, що гірше, в авторитетних виданнях, а також на інтернет-порталах з'явилася інформація про те, що сама Меган Маркл та її чоловік, принц Гаррі дали інтерв'ю Опрі Вінфрі.

З анонсу було зрозуміло, що в той момент, коли ця надзвичайної ваги розмова побачить світло денне, увесь Космос просто затамує подих, Земля здригнеться у своїх основах і все перестане бути таким, як раніше.

Мушу із соромом зізнатися, що блідого поняття не маю про зміст того інтерв'ю і що воно мене цікавить як минулорічний сніг. І міркую, що для всієї земної кулі значення тих тверджень приблизно таке ж, як для крокодила amarantове пір'я, якого в нього, як відомо, немає. Ну, хіба воно в пащі рептилії, а не на маківці.

Тому я заходжу в голову, з якої причини тисячі, якщо навіть не мільйони, громадян цієї планети так цікавляться станом психіки, тіла й духу абсолютно чужих їм людей, які розповідають зі слезами в очах і, можливо, тремтячим голосом про свої сімейні відносини. При цьому вони збивають цілком непогану копійчку, яку пересічний поїдач хліба може побачити тільки уві сні.

Коня зі зброєю тому, хто захоче мене щодо цього освітити. Таке ж саме здивування я відчуваю, коли, відкривши вкладку в інтернеті, бачу спершу кілька знімків довільно вибраної зірки, а під ними – десятки коментарів типу «Зосо, як чудово ти підбрала цю сумочку під стрічку в зачісці! Видно, що ти вже не переживаєш через те, що розійшлася із Ксаверієм!» або «Прекрасно, твій синочок – справжній янгол» і нарешті «Франеку, від твоєї нової зачіски зазирає дух у грудях».

Ну, просто одна величезна група друзів, які знаються від віків, такі, що із Зоєю та Франеком завжди були на ти, а на їхні коментарі згадані особи чекають із нетерпінням, невпевненістю та тремтінням кolan.

А за хвилику всі вони всядуться на диван і за філіжанкою чорної кави або келихом вина

будуть звирятися одна одній як школярки. І надалі мені не дає спокою питання, як має відреагувати на коментарі такого шанувальника перша-ліпша зірка, коли прочитає (якщо вона дійсно це зробить, адже в міру здоровий глузд змушує в цьому сумніватися) похвалу чи критику своєї шмотки, дитини, черевиків або зачіски. Відписати, чи як?

Кольорова преса (**kolorowa prasa**) – видання, в яких ми знайдемо несерйозні статті на банальні теми. Український відповідник – жовта преса.

Щось побачило денне світло (**coś ujrzało światło dzienne**) – було опубліковане для широкого загалу, оприлюднене.

Затамуємо подих (**wstrzymamy oddech**) тоді, коли щось або хтось справить на нас величезне враження.

Не мати блідого поняття (**nie mieć błędnego pojęcia**) – нічого не знати на якусь тему, бути необізнаним.

Цікавить нас щось як минулорічний сніг (**interesuje nas coś jak śnieg z zeszłego roku**) – ми цим абсолютно не переймаємося.

Заходити в голову (**zachodzić w głowę**) – дуже сильно над чимось розмірковувати.

Зі слезами в очах і тремтячим голосом (**ze łzami w oczach i drżącym głosem**) – з великим зворушенням, яке важко опанувати.

Пересічні поїдачі хліба (**zwykli zjadacze chleba**) – звичайні люди, які нічим не вирізняються.

Давати коня зі зброєю (**dawać konia z rzędem**) – нагороджувати когось, хто виконає якесь важке завдання.

Освітити когось (**oświecić kogoś**) інколи означає освітити когось, наприклад, ліхтариком, але в нашому випадку – це пояснити щось незрозуміле.

Запирає дух у грудях (**zapiera dech w piersiach**), тобто захоплює.

Чекати на щось із тремтінням kolan (**czekać na coś z drżeniem kolan**) – із невпевненістю й острахом.

Знатися від віків (**znać się od wieków**) – завжди, дуже довго. Український відповідник – знатися сто років.

Габрієла ВОЗНЯК-КОВАЛІК,
учителька, skierowana до Луцька і Ковеля
організацією ORPEG

XII Edycja konkursu «Być Polakiem»

Stowarzyszenie «Wspólnota Polska» oraz Fundacja «Świat na Tak» po raz dwunasty zapraszają do udziału w konkursie «Być Polakiem» dzieci, młodzież i nauczycieli żyjących poza granicami Polski w podróż w czasie i w przestrzeni.

Wspomnienia rodzinne, przyzwyczajenia Polaków i ich zachowania, pojmowanie polskości w wymiarze społecznym i narodowym, problemy gramatyki polskiej to obszary tematyczne tegorocznej edycji Konkursu.

Moduł A Konkursu «Być Polakiem» skierowany jest do dzieci i młodzieży polonijnej oraz dzieci Polaków mieszkających poza granicami Polski, w wieku 6–22 lat, pod warunkiem, że są uczniami lub studentami.

W celu wzięcia udziału w Konkursie należy wypełnić formularz zgłoszeniowy i przesłać wraz z pracą w sposób opisany w Regulaminie.

Formy prac konkursowych:
– prace plastyczne w dowolnej technice;
– prace pisemne w języku polskim np. opowiadanie, reportaż, wywiad, wiersz, pamiętnik, list, esej, opis wydarzeń na podstawie relacji przekazanych przez bliskich, przyjaciół, znajomych lub na podstawie materiałów archiwalnych m.in. prasy polonijnej, reportaży filmowych, itp.; prace mogą być wzbogacone ilustracjami i zdjęciami, które są własnością autora pracy;
– filmy nakręcone przez uczestników w polskiej wersji językowej.

Moduł B Konkursu «Być Polakiem» skierowany jest do nauczycieli polonijnych wszystkich

typów szkół nauczających przedmiotów ojcystych.

Przedmiotem Konkursu jest przygotowanie konspektu lekcji gramatycznej dla uczniów szkół polskich za granicą.

Temat konspektu w 2021 r.: «Gramatyka ukryta w wierszach o miłości» – metodyczna prezentacja problemów gramatycznych i leksykalnych występujących w wybranym wierszu lirycznym, np. w wierszu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego «Rozmowa liryczna».

Uczestnik Konkursu przygotowuje jeden konspekt lekcji dotyczący wybranego problemu gramatycznego.

Konspekt powinien być kierowany do określonej grupy wiekowej:

Grupa I: 9 – 13 lat; Grupa II: 14 – 17 lat
Prace należy nadsyłać w nieprzekraczalnym terminie **do 18 kwietnia 2021 r.**

Wyniki Konkursu zostaną ogłoszone na Facebooku i na stronie internetowej konkursu www.bycpolakiem.pl do dnia 15 czerwca 2021 r.

Regulaminy modułu A oraz modułu B Konkursu «Być Polakiem», formularze oraz załączniki można znaleźć na stronie: www.bycpolakiem.pl

Źródło: www.bycpolakiem.pl

3 TRIATHLON INTELEKTUALNY

KULTURA POLSKA 1989-2020
I 30-LECIE POWSTANIA
GRUPY WYSZEHRADZKIEJ

Zakres wiedzy związany z I i III etapem konkursu „III Triathlon intelektualny – kultura polska 1989 – 2020 i 30 - lecie powstania Grupy Wyszehradzkiej”

Dziedziny sztuki i postaci:

1. **Proza:** Olga Tokarczuk, Zygmunt Miłoszewski, Szczepan Twardoch, Wiesław Myśliwski, Jerzy Pilch.
2. **Muzyka – kompozytorzy:** Krzysztof Penderecki, Jacek Cygan, Zbigniew Preisner, Wojciech Kilar.
3. **Muzyka – zespoły:** „Kult”, „Dżem”, „Perfect”.
4. **Reżyserzy:** Agnieszka Holland, Andrzej Wajda, Władysław Pasikowski, Juliusz Machulski.
5. **Rzeźba:** Magdalena Abakanowicz, Władysław Hasior, Igor Mitoraj.
6. **Aktorzy:** Bogusław Linda, Tomasz Kot, Piotr Adamczyk, Cezary Pazura, Maja Ostaszewska, Danuta Stenka, Krystyna Janda, Agata Kulesza.
7. **Poezja:** Wisława Szymborska, Marcin Świetlicki, Jan Polkowski, Adam Zagajewski.
8. **Malarstwo:** Roman Opałka, Wojciech Fangor, Jerzy Nowosielski, Jerzy Duda-Gracz.
9. Powstanie i działalność Grupy Wyszehradzkiej.

Festiwale i konkursy:

1. Nagroda Literacka „Nike”.
- Nagroda Fundacji imienia Kościelskich (literacka).
- Przegląd Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu.
- Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni (nagroda „Złote Lwy”).
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Nowe Horyzonty” we Wrocławiu.
- Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu.
- Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie.
- Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu.
- Sopot Festival (wcześniej Międzynarodowy Festiwal Piosenki w Sopocie).
- Open'er Festival (międzynarodowy festiwal muzyczny w Gdyni).
- Festiwal Muzyków Rockowych w Jarocinie.

CHCESZ WIESZ

wygrać wakacje w Polsce, obóz językowy albo ciekawe gadzety?

kim jest Olga Tokarczuk? co to znaczy parapetówka? czym jest sonoryzm?

WEŹ UDZIAŁ

w konkursie ON-LINE
11 kwietnia o godzinie 11:00
obwody: rówieński, wołyński, tarnopolski

zapisz się tu do 7 kwietnia:

Projekt realizowany przez Konsulat Generalny RP w Łucku, we współpracy z Ukraińsko-Polskim Sojuszem im. T. Padury, na terenie łuckiego Okręgu Konsularnego.

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku

Koordynatorzy: Ewa Mańkowska 067 303 5892
Wiesław Pisarski 066 755 42996
Piotr Kowalik 095 586 5111

Положення про конкурс та додатки, в яких описаний обсяг потрібних для конкурсу знань, можна завантажити на сайті «Волинського монітора»:
<https://monitor-press.com/ua/responsive/9168-27720.html>

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.
Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Projekt finansuje Kanclerz gabinetu Rady ministrów RP w ramach rządowej programi podtrzymki Polonii i Polaków za granicą.
Publikacje wizerują tylko poglądy autorów i nie przedstawiają oficjalną pozycję Kanclerz gabinetu Rady ministrów RP

Projekt Fundacji Wolność i Demokracja «Polska Platforma Medialna»
Projekt fundacji «Свобода і демократія» «Польська медіальна платформа»

Założyciel/Zasnovnik - **Valentyn WAKOLUK**
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Anatolij OLICH/Анатолій ОЛІХ

Redaktor naczelny: **Walenty WAKOLUK**
Korekta: **Olga SZERSZEN, Piotr KOWALIK**
Współpraca: **Jadwiga DEMCZUK, Urszula OBERDA**
Redaktor techniczny: **Anatolij OLICH**
Redaktor odpowiedzialny: **Aleksander ŚWICA**
Tłumaczenia: **Switłana PYZA, Natalia DENYSIUK**

Główny redaktor: **Valentyn WAKOLUK**
Korekci: **Olga SZERSZEN, Piotr KOWALIK**
Співпраця: **Ядвіга ДЕМЧУК, Уршуля ОБЕРДА**
Технічний редактор: **Анатолій ОЛІХ**
Відповідальний редактор: **Олександр СВИЦА**
Переклад: **Світлана ПИЗА, Наталія ДЕНИСЮК**

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул.Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідоцтво про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 р.
Тираж: 3000. Замовлення: 700.
Віддруковано у ПП «Волинська друкарня»
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А3